SZACHY

miesięcznik

PREZYDIUM OGÓLNOKRAJOWEJ NARADY AKTYWU SPORTOWEGO

Od lewej tow. tow.: wiceprzewodniczący GKKF P. Procek, sekretarz CRZZ W. Drożdż, kierownik Wydz. Propagandy KC PZPR A. Starewicz, przewodniczący GKKF W. Reczek (przemawia) wiceprzewodniczący GKKF F. Kędziorek, przewodniczący ZG ZMP St. Nowocień i wiceprzewodniczący GKKF M. Jekiel.

NR 12 • GRUDZIEŃ 1952

CENA 3 ZŁOTE

DZIAŁ OFICJALNY SEKCJI SZACHÓW GKKF

W niniejszym numerze drukujemy kalendarz imprez centralnych na rok 1953. Na tle tego kalendarza i zgodnie z nim Sekcje Szachów WKKF i PKKF winny ułożyć swoje kalendarze imprez wojewódzkich i powiatowych.

* * *

W związku z rozpoczynającymi się w dniu 4 stycznia 1953 r. półfinałami indywidualnych mistrzostw kobiet i juniorów, Prezydium Sekcji Szachów GKKF uchwaliło następujący rozdzielnik miejsc:

Półfinał mistrzostw kobiet w Łodzi:

Warszawa miasto — 3, Warszawa województwo — 1, Łódź miasto — 3, Łódź województwo — 1, Bydgoszcz —2, Gdańsk — 2, Lublin — 1, Olsztyn — 2, Białystok — 1.

Od udziału w półfinałach zwolnione są: mistrzyni i wicemistrzyni Polski.

Półfinał mistrzostw kobiet w Krakowie:

Kraków — 3, Wrocław — 2, Poznań — 2, Katowice — 3, Rzeszów — 1, Szczecin — 1, Opole — 1, Koszalin — 1, Zielona Góra — 1, Kielce — 1.

Półfinał mistrzostw juniorów w Bydgoszczy:

Warszawa miasto — 2, Warszawa województwo — 2, Łódź miasto — 2, Łódź województwo — 2, Bydgoszcz — 2, Gdańsk — 2, Lublin — 1, Olsztyn — 2, Białystok — 1.

Półfinał mistrzostw juniorów we Wrocławiu:

Wrocław — 2, Poznań — 2, Kraków — 2, Rzeszów — 2, Katowice — 3, Szczecin — 1, Opole — 1, Koszalin — 1, Zielona Góra — 1, Kielce — 1.

Z każdego półfinału do finału wchodzi 8 zawodników i po 7 zawodniczek.

* * *

Uzupełnienia do regulaminu rozgrywek drużynowych, ogłoszonego w Nr 9/1951 „Szachów" w przedmiocie rozgrywek drużynowych o mistrzostwo Polski na rok 1953.

1. Eliminacje na szczeblu centralnym (rozgrywki półfinałowe) rozegrane zostaną w okresie od 18 stycznia 1953 r. do dnia 22 lutego 1953 r.

Finał drużynowych mistrzostw Polski rozegrany zostanie w Katowicach w okresie od 24 do 26 kwietnia 1953 r.

2. Podział grup jest następujący:

Grupa I. Mistrzowie województw: Szczecin, Bydgoszcz, Koszalin, Gdańsk, Poznań i Łódź - miasto.

Grupa II. Mistrzowie województw: Olsztyn, Białystok, Warszawa - województwo, wicemistrzowie: Kraków, Warszawa - miasto, Łódź - miasto.

Grupa III. Mistrzowie województw: Kraków, Łódź-województwo, Kielce, Rzeszów, Lublin, Warszawa-miasto.

Grupa IV. Mistrzowie województw: Katowice, Wrocław, Opole, Zielona Góra, wicemistrzowie: Katowice, Wrocław.

3. Każde koło sportowe lub koło terenowe może wystawić do rozgrywek o mistrzostwo Polski tylko 1 drużynę.

4. Sędzią głównym rozgrywek mianuje się członka Prezydium Sekcji Szachów GKKF ob. Szpakowskiego Marka, zam. w Grodzisku Maz. przy Placu Wolności 8.

5. Sędziów poszczególnych spotkań mianują Sekcje Szachów WKKF, będącego gospodarzem spotkania, spośród zawodników, nie należących do zainteresowanych zrzeszeń.

6. Protokół spotkania (podpisany przez kapitanów obu drużyn) wraz z zapisami partii wysyła kapitan drużyny gospodarzy do sędziego głównego nie później, niż dnia następnego po rozegraniu spotkania (decyduje data stempla pocztowego). Niewysłanie protokółu spotkaniu i zapisów parti w tym terminie spowodować może walkower na korzyć drużyny gości.

7. Rozgrywki zostaną zaliczone do klasyfikacji o zdobycie Pucharu 6-letniego.

8. Składy drużyn do rozgrywek na szczeblu centralnym należy nadesłać do Sekcji Szachów GKKF i sędziego głównego rozgrywek do dnia 10 stycznia 1953 r.

TREŚĆ NUMERU:

SZACHY

MIESIĘCZNIK

WYDAWANY PRZEZ GŁÓWNY KOMITET KULTURY FIZYCZNEJ

Nr 12 **GRUDZIEŃ 1952** **ROK VI**

OD REDAKCJI

W dniach 26 i 27 listopada r.b. odbyła się w Warszawie dwudniowa Ogólnokrajowa Narada Aktywu Sportowego, poświęcona omówieniu zadań ruchu sportowego na rok 1953.

Poniżej drukujemy najważniejsze fragmenty przemówienia Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej tow. Włodzimierza Reczka.

Wybrane w zebraniach plenarnych nowe Prezydia Sekcji Szachów Wojewódzkich i Powiatowych KKF winny niezwłocznie omówić wszystkie poruszone przez tow. Reczka zagadnienia i powziąć konkretne rezolucje, zmierzające do dokonania na odcinku sportu szachowego przełomu, o którym mowa jest w poniższym referacie.

O PRZEŁOM W SPORCIE

Skromne osiągnięcia, jakimi poszczycić się może sport w naszym kraju w okresie ostatnich kilku lat, jak również niedostatecznie szybki wzrost poziomu i rozwoju kultury fizycznej nie pozostają w należytej proporcji do wielkich możliwości, jakie otwarła nam władza ludowa.

Rozwój sportu i kultury fizycznej wyraźnie nie nadąża za wspaniałymi osiągnięciami budownictwa socjalistycznego, za rosnącymi potrzebami młodzieży i milionów rzesz pracujących, pragnących na boiskach, w pływalniach i w salach gimnastycznych znaleźć radość i siłę do pracy zawodowej lub nauki.

Do podstawowych błędów minionego okresu zaliczyłbym biurokratyzm w sporcie i wprowadzenie wyższych form organizacyjnych bez niezbędnego przygotowania ich poprzez masową pracę polityczno-wyjaśniającą.

Druga grupa błędów wynika z braku polityki kadrowej w sporcie. Zły nabór na szkolenie, gubienie przeszkolonych, brak właściwego kierunku i opieki nad zawodnikami, nieumiejętność wykorzystywania trenerów, brak troski o młody narybek sportowy, dopuszczenie do kaperowania zawodników i wędrówek od zrzeszenia do zrzeszenia tylko z pobudek materialnych, oto grzechy polityki kadrowej.

Trzecia grupa trudności jest następstwem nieprzemyślanych pociągnięć organizacyjnych. Sporządzone tylko odgórnie kalendarze sportowe, niezrozumiałe dla nikogo systemy rozgrywek, biurokratyczne i schematyczne ustawienie kół, papierowe plany nie mogły naturalnie zrobić wiosny w sporcie.

Za niezwykle poważny błąd uznać by należało moim zdaniem fakt, że ani KKF, ani społecznym działaczom sportowym nie udało się zbudzić dostatecznego zainteresowania ruchem sportowym i kulturą fizyczną terenowych instancji partyjnych i organizacji masowych, szczególnie Zw. Zaw. i ZMP.

Na tle tego, co samokrytycznie powiedzieliśmy sobie o sytuacji w sporcie jasną sprawą staje się, że czeka nas trudna i odpowiedzialna walka o przełom w kulturze fizycznej i w sporcie, że czeka nas praca nad umasowieniem i podniesieniem poziomu naszego sportu i kultury fizycznej.

Czas stracony musi zostać nadrobiony. Rok 1953 powinen zapoczątkować przełom w sporcie, powinien być rokiem, od którego rozwój kultury fizycznej posuwać się będzie naprzód, tak jak rozwój całego kraju, w siedmiomilowych, socjalistycznych butach.

Praca aktywu społecznego musi być ceniona

Nie można wogóle wyobrazić sobie masowego rozwoju kultury fizycznej bez szerokiego i kierowniczego udziału aktywu społecznego spośród robotników, chłopów, pracującej inteligencji, a przede wszystkim, aktywu kierującego się gorącym zamiłowaniem młodzieży do sportu.

Wszelkie próby komenderowania aktywem społecznym, lekceważenie jego decyzji przez przedstawicieli instytucji, kierujących w dziedzinie kultury fizycznej, będziemy likwidować z całą bezwzględnością.

Praca aktywu społecznego powinna być należycie ceniona. Będziemy szanowali ofiarną pracę aktywu i będziemy ją wszelkimi dostępnymi sposobami wyróżniali.

W roku 1953 podejmiemy walkę o wysoką moralność w sporcie, tępić będziemy kaperownictwo i wędrówki zawodników, szukających nie lepszych warunków treningu, a wygodniejszej pozycji życiowej. Wyciągać będziemy najdalej idące wnioski w stosunku do odpowiedzialnych za te amoralne zjawiska.

Szczególnej uwagi, pomocy i opieki wymaga sprawa napływu do sportu aktywu młodzieżowego ZMP-owskiego. Władze zetempowskie wyraźnie już dzisiaj stawiają przed ZMP-owcami zadania rozwijania osobistej, bezpośredniej działalności sportowej.

Wyraźne sformułowanie przez władze ZMP-owskie obowiązku przodowania ZMP-owców w sporcie, stwierdzenie, że ZMP powinien być duszą sportu, daje nam gwarancję napływu najcenniejszego dla nas młodego aktywu ZMP-owskiego do sportu i kultury fizycznej.

Uporządkować kadry sportowe

Za drugi warunek poprawy sytuacji w sporcie uważam uporządkowanie polityki kadrowej.

Na odcinku szkolenia instruktorów i organizatorów sportu zwracać będziemy uwagę na sprawę naboru do szkolenia, na ewidencję i wykorzystanie przeszkolonych.

Ambicją każdego zrzeszenia i KKF musi się stać pełne wykorzystanie nowoprzeszkolonych i doszukanie się przeszkolonych w latach ubiegłych, a niewykorzystanych w pracy sportowej i ich aktywizacji.

Z nadchodzącym rokiem 1953 uporządkowana musi być sprawa szkolenia trenerów, sędziów i zawodników. Szczególnie ważną i pilną wydaje się sprawa trenerów.

Rok 1953 powinien być rokiem ostatecznego uporządkowania kadr sportowych i zapoczątkować musi ofensywę szkoleniową.

Koło — to warsztat pracy

Trzecią z kolei ważną sprawą, to postawienie w centrum uwagi KKF i zrzeszeń podstawowych za-

gadnień typu organizacyjno-sportowego. Mam na myśli sprawę koła, SPO, klasyfikacji i kalendarza sportowego.

Koło, to nasz warsztat pracy, kalendarz sportowy, to równocześnie i plan pracy i najwyższy sprawdzian działalności, SPO i klasyfikacja, to treść codziennej pracy.

Jestem przekonany, że najważniejsza sprawa, której podporządkować trzeba wszystkie inne, to sprawa żywotności koła i uczuciowego związania członków koła ze swoją organizacją.

Wyjątkowo ważną rzeczą jest troska o to, by praca koła była atrakcyjna, by koło w oparciu o współzawodnictwo miało możliwości awansu, by miało bazę urządzeń i sprzętu, by otoczone było opieką zrzeszenia i rady zakładowej.

Całoroczną treścią pracy koła powinno być przygotowanie do zdobycia i zdobywanie odznaki SPO obydwu stopni.

Nie umieliśmy uatrakcyjnić zdobywania SPO

Wszystkie KKF i zrzeszenia powinny wzmóc propagandę SPO, pamiętając, że najlepsza propaganda w sporcie, to dobrze przeprowadzone zawody.

Zwyczaj panujący na niektórych terenach, że zdobywający odznakę czeka na nią pół roku, po czym dalsze pół roku sam za nią biega po różnych biurokratach, musi zniknąć z naszego życia sportowego.

Podobnie jak przy SPO, także przy klasyfikacji sportowej za główne zadanie uznać należy uatrakcyjnienie zdobywania klasy.

Zadania planowe na odcinku klasyfikacji wtedy wypełnimy, gdy szeroko zwiążemy ją ze współzawodnictwem kół i zrzeszeń, gdy wzbudzimy wśród wszystkich zawodników ambicję osiągnięcia wyższych klas, gdy doprowadzimy do zawodników znajomość norm klasyfikacyjnych.

Kalendarzyk sportowy — to nasz plan

Każdy KKF, każde zrzeszenie sportowe powinno przedyskutować u siebie zagadnienie organizacyjnego, finansowego i kadrowego zabezpieczenia wykonania zadań wypływających z kalendarza i podjąć odpowiednie postanowienia.

Fundamentem — sport szkolny

Fundamentem dla podniesienia kultury fizycznej w skali masowej, oraz osiągnięcia w perspektywie najbliższych kilku lat czołowych wyników mistrzowskich w sporcie, jest wprowadzenie na odpowiednim poziomie stojących, masowych, obowiązkowych i dobrowolnych zajęć i ćwiczeń w.f. w szkołach podstawowych, średnich zaocznych i wyższych.

Dotychczasowy stan obowiązkowego w.f. budzi poważne zastrzeżenie ze względu na małe nakłady w sprzęcie sportowym i niedostatecznie przygotowane kadry prowadzącej zajęcia.

Kurs na szybki rozwój sportu na wsi

Niewątpliwie szczególnie trudne i odpowiedzialne zadania w umacnianiu kultury fizycznej i sportu stoją przed Zrzeszeniami LZS.

Ze względu na odstawanie wsi w ogólnym rozwoju kraju, ze względu na istniejące jeszcze w wielu rejonach zacofanie, sport na wsi jest częstokroć zwiastunem nowego życia i dlatego winniśmy wziąć mocny kurs na szybki rozwój sportu na wsi, na masowe powstawanie nowych kół LZS, na wzrost ilości członków LZS, a szczególnie dziewcząt.

Palącym zagadnieniem jest wychowanie i przeszkolenie znacznej liczby organizatorów i instruktorów k.f., rozumiejących specyfikę wsi i chętnych do pracy sportowej na wsi.

Powiązać się z instancjami partyjnymi

Za podstawową sprawę w walce o rozwój kultury fizycznej, o autorytet i właściwe ustawienie KKF, uważamy powiązanie się z miejscową instancją partyjną.

Tam, gdzie trafimy na brak zainteresowania i na trudności, musimy umieć sięgnąć do uchwały BP w sprawie kultury fizycznej, do uchwały, która dla zapewnienia politycznego kierownictwa w sprawach kultury fizycznej zobowiązuje organizacje partyjne do stałego interesowania się sportem i kulturą fizyczną oraz nakłada na instancje partyjne obowiązek okazywania konkretnej pomocy organizacjom wychowania fizycznego i sportu.

Obok łączności z partią, polegającej na kierowaniu przez nią ruchem sportowym i rozstrzyganiu spraw o znaczeniu politycznym, ważna jest również łączność ze Związkami Zawodowymi i ZMP, polegająca na skoordynowaniu pracy.

Podobnie nasz związek z ZMP musi ulec zacieśnieniu. ZG ZMP doceniając, że sport i kultura fizyczna są częścią socjalistycznego wychowania młodzieżowego, zobowiązuje ZMP-owców do przodowania w sporcie i w pracy organizacyjnej na odcinku kultury fizycznej.

Prasa sportowa pomocnikiem

W tej trudnej i odpowiedzialnej pracy, której celem jest dokonanie przełomu w naszym życiu sportowym powinniśmy szerzej niż dotychczas wykorzystać prasę sportową.

Nasza prasa mimo swych słabości ma również poważne osiągnięcia — szczególnie w ostatnim okresie dała dowody, że może być pożytecznym pomocnikiem w naszej pracy. Wykorzystywać prasę, to znaczy powiązać się z nią na roboczo, to znaczy prowadzić na łamach pism akcje propagandowo-uświadamiające, związane z najważniejszymi zadaniami, to znaczy pilnować, aby żaden krytyczny głos na łamach prasy nie pozostawał bez odpowiedzi.

Czeka nas trudna i odpowiedzialna praca

Trudne i odpowiedzialne zadania, które staną przed nami w walce o przełom na odcinku kultury fizycznej i sportu wymagają, co pragnę podkreślić z całą mocą, głębokiej pracy polityczno-wyjaśniającej po to, by zarówno aktyw jak i masy sportowców zrozumiały wszystkie nasze poczynania i popierały je. Bez pełnej mobilizacji aktywu, sportowców, wychowawców kultury fizycznej, mobilizacji wynikającej z przekonania, że idziemy słuszną drogą, trudno byłoby o przełom w sporcie.

Wyniki zależą od nas samych

Partia i Rząd Ludowy oczekuje od nas przełomu w sporcie i w kulturze fizycznej. Staną przed nami nowe, trudne zadania, będą one wymagać uwielokrotnienia wysiłków. Mamy w naszej pracy pomoc Państwa, mamy kierownictwo polityczne Partii, mamy wzory przodującego sportu radzieckiego, mamy wiele szczerego, aktywnego wysiłku rzesz sportowców i działaczy kultury fizycznej.

Wyniki zależą od nas samych. Jeżeli potrafimy zmobilizować szeroki aktyw sportowy, jeżeli pracownicy kultury fizycznej i sportu dadzą z siebie wszystko, na co ich stać, jeżeli zespolimy entuzjam i ofiarność tysięcy starych i młodych działaczy sportowych, dziesiątków tysięcy zawodników i setek tysięcy sportowców, jeżeli zapalimy miłością do sportu i kultury fizycznej miliony naszej ofiarnej, wspaniałej i utalentowanej młodzieży polskiej, to na pewno osiągniemy przełom i sport polski wejdzie na nową drogę, drogę, pełnej masowości, licznych rekordów i wspaniałych zwycięstw, drogę godną osiągnięć naszego narodu w budownictwie socjalistycznym, drogę ustawienia naszego sportu i zajęcia dlań miejsca wśród przodujących w sporcie narodów.

Zb. Miller

PRZED MECZEM O MISTRZOSTWO ŚWIATA KOBIET

W listopadzie b.r. zakończył się w Moskwie międzynarodowy turniej kobiet, w którym Elżbieta Bykowa, zwyciężając najlepsze szachistki świata, zdobyła prawo do rozegrania meczu o mistrzostwo świata z Ludmiłą Rudenko.

E. Bykowa, czterokrotna mistrzyni Związku Radzieckiego i sześciokrotna mistrzyni Moskwy, w roku bieżącym grała w pięciu turniejach, zdobywając cztery pierwsze miejsca i jedno drugie, o pół punktu za zwyciężczynią. 52 wygrane w ciągu roku partie przy 6 porażkach i 13 nierozegranych wskazują nie tylko na jej siłę gry ale i ogromną pracę nad sobą, bez której nie ma sukcesów na skalę światową.

Początek turnieju nie wypadł dla niej pomyślnie — przegrywa w pierwszej rundzie z Biełową. Ale ambicja poparta dobrym przygotowaniem pozwala jej następnie wygrać pod rząd siedem partii i wysunąć się na czoło. Decydująca była dla Bykowej nie ostatnia runda, lecz skromny dzień dogrywek (18 listopada), kiedy wygrała dwie odłożone partie, z Rubcową i Bereą de Montero, odkąd nie mogła już jej przegonić żadna z uczestniczek. Ostateczny wynik: pierwsze miejsce — 11½ punktu.

Nowa misrzyni doskonale opanowała sztukę pozycyjnego lawirowania i wyrobiła w sobie, brakujące jej w ubiegłych latach, wyczucie kombinacyjne. Umie ona jednocześnie nie tylko realizować minimalną przewagę pozycyjną, ale i wyciągać właściwe wnioski z przegranych partii, które są nie do uniknięcia.

Drugie i trzecie miejsce zajęły Ignatjewa (ZSRR) i Heemskerk (Holandia) — po 10½ p., czwarte, piąte i szóste Biełowa (ZSRR), Zworykina (ZSRR) i Keller-Herrmann (NRD) po 10 p. Za nimi idą: Trenmer (Anglia) 9 p., Langosz (Węgry), Rubcowa (ZSRR), i Chaudé de Silans (Francja) — po 8 p., Karff (USA) — 7 p., Bruce (Anglia) — 5 p., Gruszkowa-Bielska (CSR) — 4½ p., Bain (USA) — 3½ p., Berea de Montero (Argentyna) — 3 p., Reischer (Austria) — 1½ p.

Szachistki zagraniczne od razu po rozpoczęciu turnieju podzieliły się na dwie grupy. Doskonale wystartowała angielka Bruce, która wygrała dwie pierwsze partie ale później przegrała kilka z rzędu. Angielka Trenmer i holenderka Heemskerk od poczatku do końca były niebezpiecznymi przeciwniczkami dla szachistek radzieckich. Dobrze wypadła węgierka

Mistrzyni radziecka E. Bykowa zwyciężczyni turnieju eliminacyjnego do mistrzostw świata kobiet

Langosz i niemka Keller-Herrmann, które słabo wystartowały, ale potem grały równo i silnie. Więcej spodziewano się po francuzce Chaudé de Silans, która w roku 1950 zdobyła sobie sympatię moskiewskiej publiczności śmiałą i pomysłową grą.

Pozostałe szachistki ustępowały coprawda siłą gry wyżej wymienionym, ale były zawsze niebezpieczne i niejeden punkt zabrały liderom.

Najsłabszą stroną szachistek zagranicznych było ograniczenie się do teoretycznych studiów domowych i brak należytego treningu. Istotą gry szachowej jest walka i tylko w walce rodzą się głębokie strategiczne i taktyczne idee, rozwija się fantazja, pomysłowość ataku, uporczywość obrony (pod rozwagę wielu polskim mistrzom!).

Jak przyznała amerykanka Bain — nie mają szachistki w Stanach Zjednoczonych możliwości podnoszenia swego poziomu i gry z silniejszymi przeciwni-

L. p.	Uczestniczki	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Razem	Miejsce
1	Bykowa (ZSRR)	●	1	0	0	1	1	0	1	½	1	1	1	1	1	1	1	11½	I
2	Ignatiewa (ZSRR)	0	●	0	½	1	½	1	0	1	1	1	1	½	1	1	1	10½	II—III
3	Heemskerk (Holandia)	1	1	●	1	0	0	½	0	½	½	1	1	1	1	1	1	10½	II—III
4	Biełowa (ZSRR)	1	½	0	●	½	1	½	½	½	1	½	1	1	0	1	1	10	IV—VI
5	Zworykina (ZSRR)	0	0	1	½	●	0	1	½	1	0	1	1	1	1	1	1	10	IV—VI
6	Keller-Herrmann (NRD)	0	½	1	0	1	●	½	0	½	½	1	1	1	1	1	1	10	IV—VI
7	Tranmer (Anglia)	1	0	½	½	0	½	●	0	1	1	½	1	½	1	½	1	9	VII
8	Rubcowa (ZSRR)	0	1	1	½	½	1	1	●	0	0	0	0	½	½	1	1	8	VIII—X
9	Langosz (Węgry)	½	0	½	½	0	½	0	1	●	0	1	0	1	1	1	1	8	VIII—X
10	Chaude de Silans (Francja)	0	0	½	0	1	½	0	1	1	●	0	½	½	1	1	1	8	VIII—X
11	Karff (USA)	0	0	0	½	0	0	½	1	0	1	●	1	1	1	0	1	7	XI
12	Bruce (Anglia)	0	0	0	0	0	0	0	1	1	½	0	●	½	1	0	1	5	XII
13	Gruszkova-Bielska (CSR)	0	½	0	0	0	0	½	½	0	½	0	½	●	0	1	1	4½	XIII
14	Bain (USA)	0	0	0	1	0	0	0	½	0	0	0	0	1	●	½	½	3½	XIV
15	B. de Montero (Argent.)	0	0	0	0	0	0	½	0	0	0	1	1	0	½	●	0	3	XV
16	Reischer (Austria)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	1	●	1½	XVI

kami. To dotyczy i innych krajów zachodnich, w których o trenerach szachowych mogą myśleć tylko bogaci ludzie.

Wszystkie uczestniczki w swych przemówieniach na uroczystości zakończenia turnieju podkreślały wzorową organizację turnieju, szereg miłych wrażeń odniesionych z pobytu w Moskwie i stały nieprzerwany rozwój stolicy radzieckiej.

Czemu to przypisać, że na pięć uczestniczek radzieckich, cztery uplasowały się na czołowych miejscach?

Szachy w ZSRR są częścią ogólnonarodowej kultury, o tym większej wadze gatunkowej, że poświęcają się im miliony ludzi, dla których są one sportem, rozrywką oraz szkołą umysłu i charakteru. Specjalne walory wychowawcze posiadają szachy dla młodzieży, gdzie stwierdzony został niezwykle pozytywny wpływ tej gry na umiejętność skupienia się, dokładność obliczania, wytrwałość wysiłku i realność myślenia — walory, które mają wielkie znaczenie we wszystkich dziedzinach życia. Radziecka szkoła szachowa — to przede wszystkim oparcie gry na podstawach naukowych i jej umasowienie. Naukowe opracowanie wszystkich elementów gry, naukowe metody treningu, poważne traktowanie studiów szachowych — oto podstawa sukcesów mistrzów radzieckich.

I jeszcze jedno: każdy z nich ma świadomość walki o honor swego kraju i świadomość, że na jego wyniki oczekują miliony radzieckich ludzi.

Zb. Miller.

XXIII KONGRES FIDE

W początkach września b.r. w Saltsjöbaden odbyło się posiedzenie FIDE, na którym poza częścią sprawozdawczą omówione zostały następujące sprawy.

Turniej kandydatów do meczu o mistrzostwo świata odbędzie się na wniosek Federacji szwajcarskiej we wrześniu 1953 r. w Szwajcarii. Równocześnie także odbędzie się następny kongres FIDE. W razie trudności finansowych turniej odbyłby się w Moskwie, a kongres w Sztokholmie.

W celu **ożywienia międzynarodowego życia szachowego** Kongres zaleca wszystkim państwom rozgrywanie spotkań drużynowych między sobą i organizowanie meczów między czołowymi zawodnikami tych państw.

Mecz między Samuelem Rzeszewskim a jednym z arcymistrzów radzieckich odbędzie się w marcu 1953 r. w Paryżu lub w Hadze, względnie kolejno w obu miastach. Sędzią tego meczu w Paryżu byłby M. Bermann, w Hadze — M. van Steenis.

Mecz między 8 graczami radzieckimi i 8 graczami St. Zj. odbędzie się w czerwcu 1953 r. w Nowym Jorku Mecz rozegrany zostanie w 4 rundach (32 partie łącznie).

Olimpiada szachowa w roku 1954 rozegrana zostanie w Buenos-Aires w marcu 1954 r. Ponieważ o to ubiegała się również Brazylia, zostało uzgodnione, że jeśli Federacja brazylijska posiadać będzie odpowiednie fundusze, odbędzie się w San Paolo mecz między 25 graczami europejskimi przeciwko 25 graczom amerykańskim (po 4 partie).

Główny arbiter ostatniej Olimpiady M. Opocensky zaproponował opracowanie dodatkowego regulaminu do statutu rozgrywek o puchar Hamilton-Russella, któryby m. i. przewidywał składanie kaucji przy wnoszeniu protestów, z tem, iż kaucja przepadałaby na rzecz FIDE gdyby protest został odrzucony (bezpodstawne protesty amerykańskie na Olimpiadzie w Helsinkach!). Również opracowane zostałyby szczegółowo prawa i obowiązki kapitanów drużyn. Do przeprowadzenia powyższego regulaminu powołana została specjalna Komisja.

Nowe reguły gry opracowane przez komisję pod przewodnictwem M. Bermanna zostały z niewielkimi poprawkami przyjęte przez Kongres. Obejmują one również zasady gry korespondencyjnej i telekomunikacyjnej.

Mistrzostwa świata juniorów rozegrane zostaną w Kopenhadze w lipcu 1953 r. na wniosek Federacji duńskiej, która podjęła się je zorganizować.

Biuletyn FIDE, który zamierzono wydawać w Sztokholmie z powodu trudności finansowych, będzie wydawany przez Federację czechosłowacką, która zgodziła się wziąć na siebie związane z tem ciężary na przeciąg dwóch lat. Pierwszy numer ukaże się w pierwszych dniach stycznia 1953 r.

Kalendarz szachowy będzie wydany i dostępny dla wszystkich państw na podstawie porozumienia między biurem FIDE a wydawniczą firmą niemiecką S. Engelhardt, która kalendarz opracowała.

Nowym członkiem FIDE została Albania.

Tytuły arcymistrzów międzynarodowych zostały przez Kongres przyznane: E. Hellerowi (ZSRR), E. Eliskasesowi i H. Pilnikowi (Argentyna). Tytuły mistrzów międzynarodowych otrzymali: H. J. Porath (Izrael), T. Petrosjan (ZSRR), L. Evans i R. Byrne (USA), A. Fuderer (Jugosławia), M. Christoffel (Szwajcaria), J. H. Donner (Holandia), O. Kaila i K. Ojanem (Finlandia), Z. Milev (Bułgaria) i O. Barda (Norwegia).

NASZA POCZTA

LIST DO REDAKCJI

Z nr 8 miesięcznika „Szachy" dowiedzieliśmy się, że dla zdobycia V kategorii należy osiągnąć 50% wygranych w turnieju, w którym biorą udział jedynie zawodnicy niesklasyfikowani. Z początkiem roku szkolnego urządziliśmy turniej szachowy o mistrzostwo internatu przy Liceum Ogólnokształcącym w Kłodzku. Po zakończeniu turnieju przesłaliśmy do PKKF w Kłodzku kopię tabeli turniejowej z prośbą o przyznanie V kat. zawodnikom niesklasyfikowanym. Kopię tabeli uwierzytelniliśmy podpisami: przewodniczącego SKS, sędziów turnieju oraz pieczęcią szkoły. Jednakże nasze starania spełzły na niczym, gdyż przewodniczący Sekcji Szachów PKKF ob. Kucharski powiedział, że „na lipę" zawodników nie klasyfikuje się, że należało przed turniejem zawiadomić PKKF. Jest to nie pierwszy wypadek. Np. w czerwcu br. PKKF zorganizował turniej juniorów o mistrzostwo m. Kłodzka. Zawodników, którzy osiągnęli V kat. nie sklasyfikowano, a zawodnik który zajął I miejsce, do obecnej chwili czeka na dyplom, jaki mu obiecano.

Ze sportowym pozdrowieniem: W. Rudak, T. Ogorzałek, W. Hoba, E. Katuła, Z. Mełenka.

Od Redakcji:

Sz. Sekcjo Szachów PKKF Kłodzko! Wierzymy, że ten szczery list młodych entuzjastów sportu szachowego wzruszy Twe skamieniałe serce i odnośni zawodnicy zostaną sklasyfikowani zgodnie z regulaminem klasyfikacyjnym. Naturalnie należy uprzednio usunąć z grona Prezydium Sekcji Ob. Biurokracego.

●

Ob. A. Pytlakowski, Warszawa. Dziękujemy za list i cenne uwagi, które jak zapewne już zauważyliście wykorzystaliśmy.

Na str. 232 podajemy Waszą odpowiedź dr A. Arłamowskiemu.

KALENDARZ IMPREZ SEKCJI SZACHÓW G.K.K.F. NA ROK 1953

Rodzaj imprezy	Początek	Miejsce	Organizator
Unifikacyjny kurs sędziowski	4.I	Warszawa	GKKF
Półfinały mistrzostw Polski juniorów (indywidualne)	4.I	Bydgoszcz i Wrocław	GKKF
Półfinały mistrzostw Polski kobiet (indywidualne)	4.I	Łódź i Kraków	GKKF
Półfinały drużynowych mistrzostw Polski	18.I	Siedziby drużyn	WKKF
Ćwierćfinały mistrzostw Polski seniorów (indywidualne)	15.III	Warszawa, Lublin, Olsztyn, Poznań, Kielce, Koszalin, Opole, Zielona Góra	GKKF
Finał drużynowych mistrzostw Polski	10.V	Katowice	GKKF
Półfinały mistrzostw Polski seniorów (indywidualne)	24.IV	Katowice, Poznań, Rzeszów i Wrocław	GKKF
Finał mistrzostw Polski juniorów (indywidualne)	10.VII	Szczecin	GKKF
Finał mistrzostw Polski kobiet	9.VIII	Gdańsk	GKKF
Mistrzostwa kół sportowych	1.X	Na terenie kraju	Koła sportowe
Finał mistrzostw Polski seniorów (indywidualne)	1.XI	Kraków	GKKF
Mistrzostwa centralne AZS	15.XII	Wrocław	

Terminy: 4—10.I, 11—16.I., 17—30.VI, 1.VII—6.VIII i 1.17.XII są zarezerwowane przez GKKF na zawody szczebla centralnego.

D Z I A Ł P A R T I I

872

PARTIA FRANCUSKA

grana w X turnieju o mistrzostwo Polski w Katowicach r.b.

Gawlikowski **Szymański**

1. e2-e4 e7-e6 2. d2-d4 d7-d5 3. Sb1-c3 Sg8-f6 4. Gc1-g5 Gf8-b4 5. e4-e5 h7-h6 6. e5:f6

Stary ten, czigorinowski wariant, uważany ostatnio słusznie za nieco słabszy od zwykle stosowanego 6. Gd2 wybrałem z kilku powodów. Przygotowując się mianowicie do partii z moim młodym, ale nadzwyczaj utalentowanym i świetnie wówczas stojącym w tabeli przeciwnikiem stwierdziłem, że najlepiej czuje się on w ostrych, skomplikowanych pozycjach, gdzie doskonale orientuje się, liczy szybko, dokładnie i bardzo energicznie prowadzi atak. Nie lubi on natomiast i raczej słabo rozgrywa pozycje proste, wymagające większej techniki i często błądzi w końcówkach. Ponieważ przejrzane przeze mnie partie Szymańskiego wykazały, że jak prawie każdy gracz atakującej szkoły, a oprócz tego zawodnik młody i pełen temperamentu — przecenia on nieco znaczenie i siłę hetmana, tej typowo atakującej figury — postanowiłem rozegrać otwarcie, w którym białe możliwie szybko uzyskują (właśnie!) wymianę hetmanów, choćby nawet kosztem pewnego zmniejszenia swej przewagi debiutowej. Wypłynąwszy w ten sposób na „spokojne wody", w których mój przeciwnik powinien czuć się gorzej — miałem uzasadnioną nadzieję, prędzej czy później „przelawirować" go, pozbawiwszy uprzednio jego najsilniejszej broni. Jak zobaczymy taktyka ta nadzwyczaj szybko zaczęła przynosić owoce.

6. ... h6:g5 7. f6:g7 Wh8-g8 8. h2-h4 g5:h4 9. Hd1-h5 Hd8-f6 10. Wh1:h4 Hf6:g7 11. Hh5-h7 Hg7:h7 (?)

Pierwsza, lecz już dość poważna niedokładność. Należało grać 11 ... Sc6 (lub 11 ... Gd7) i po 12. H:g7, W:g7. 13. Wh8+ zasłonić się gońcem z równą partią. Obecnie biała wieża zajmie na siódmej linii bardzo silne stanowisko.

12. Wh4:h7 c7-c5?

Agresywne, ale zbyt ostre posunięcie, mające wiele słabych stron, od którego „oduczono" mnie mniej więcej 15 lat temu, w okresie gdy sam grywałem czarnymi Partię Francuską i wariant Mac Cutcheona... I tu plan Sc6, Gd7 wraz z Ke7 i Wh8 jest najlepszy, żeby nie powiedzieć jedyny.

13. 0-0-0 c5:d4?

Trzeci, tym razem już przegrywający błąd, czarne nie doceniły konsekwencji następnego posunięcia białych. Konieczne było 13 ... G:c3 co jednak oznaczało wyrzeczenie się pary gońców i umożliwiało białym trwały nacisk na pola e5, f6 i f7, a tym samym lepszą partię.

14. Sc3-b5

Oczywiście!

14. ... Sb8-a6 15. a2-a3!

Ważne wtrącone posunięcie, odbierające w pewnych wariantach czarnemu skoczkowi pole b4.

15. ... Gb4-e7 16. Wd1:d4 Gc8-d7 17. Sg1-f3 Wa8-d8

Pozycja czarnych z trudnej nieoczekiwanie szybko stała się rozpaczliwą: na groźbę 18. Se5 nie ma dobrego lekarstwa. Jeżeli 17 ... Gf6 to 18. Sd6+, Ke7. 19. W:f7+, K:d6. 20. W:f6, a po 17 ... f6 mogło nastąpić 18. Gd3 z groźbą Sf3-h4-g6 z coraz silniejszym naciskiem białych na dość eksponowaną pozycję czarnego króla.

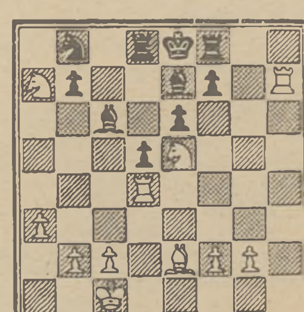
18. Sf3-e5 Wg8-f8

Teraz czarne są prawie w „zugzwangu", ale po 18 ... f6 nastąpiłoby 19. Sf7 z groźbą 20. Sf-d6+ i mat w 2 posunięciach, a po 18 ... Gf6 decydowała ta sama groźba: 19. S:f7! G:d4? 20. Sf-d6+, Kf8. 21. Wf7 mat.

19. Gf1-e2

Jeszcze jedna figura przyłącza się do ataku na f7. Partia jest rozstrzygnięta.

19. ... Gd7-c6 20. Sb5:a7 Sa6-b8

21. Se5:f7!

Proste wykonanie groźby: 21. Gh5 było obiektywnie jeszcze silniejsze i jak oświadczył po partii mój przeciwnik miał on zamiar wówczas natychmiast złożyć broń. Nie mogłem jednak oprzeć się pokusie „poświęcenia" figury właśnie Szymańskiemu, który sam wiele partii tego turnieju zakończył efektownymi ofiarami i atakami, bez cienia szacunku dla „wielkich nazwisk" przeciwników...

Kombinacja jest krótka ale dokładnie obliczona.

21. ... Wf8:f7 22. Ge2-h5 Ge7-g5+ 23. f2-f4 e6-e5 24. f4:g5 e5:d4 25. Wh7:f7 i czarne poddały się.

Po 25 ... Wd7 rozstrzyga najszybciej 26. S:c6! b:c6 (26 ... W:f7? 27. Se5, albo 26 ... S:c6. 27. Wh7+ wraz z g5-g6-g7 i t.d.) 27. W: d7+, K:d7 28. g6, Ke7. 29. g7 i t.d.

(Uwagi St. Gawlikowskiego)

873

GAMBIT EVANSA

grany w turnieju o mistrzostwo Polski w Katowicach.

Szymański Makarczyk

1. e2-e4 e7-e5 2. Sg1-f3 Sb8-c6 3. Gf1-c4 Gf8-c5 4. b2-b4 Gc5:b4

Czarne przyjęły gambit, o którym opinia zmieniała się bardzo często na przestrzeni stuleci. Zwolennikami gambitu Evansa byli wielcy mistrzowie o atakującym stylu, jak np. Morphy, Anderssen i Czigorin, którzy nieraz wykazywali siłę tego otwarcia huraganowymi atakami. Współczesna teoria wypowiada się raczej na korzyść gambitu.

5. c2-c3 Gb4-a5 6. d2-d4 Hd8-e7?

Mój przeciwnik był mocno zaskoczony debiutem i wybrał modną, ale nie najlepszą obronę. W tej pozycji możliwe są kontynuacje:

I. 6. ... e:d4 7. O-O i teraz albo tzw. klasyczny wariant 7. ... d6 8. cd Gb6 9. Sc3! z przewagą białych, lub 7. ... d:c? 8. Hb3 Hf6 9. e5 Hg6 10. S:c3 Sge7 11. Ga3 z wygraną białych.

II. 6. ... d6! 7. Hb3 (7. d:e5 korzystne jest dla czarnych) 7. ... Hd7 (a nie He7? z powodu 8.d5!) 8. d:e5 d:e5 9. 0-0 Gb6 10. Wd1 z mniej więcej równą grą.

7. O-O Ga5-b6

7. ... d6?? 8. d5 S-dow. 9. Ha4+.

8. Sf3:e5 Sc6:e5 9. d4:e5 He7:e5 10. Hd1-b3

Ten wariant zalecał arcymistrz Ragozin w uwagach do swej partii z Lewenfiszem (Ragozin-Lewenfisz, XVII championat ZSRR).

10. ... He5-e7

10. ... Hf6 11. e5 Hg6 12. Ga3.

11. Gc1-a3 d7-d6 12. e4-e5 Sg8-h6 13. e5:d6 c7:d6 14. Hb3-d1

Dość trudna decyzja. Nic specjalnego nie dawało 14. Sd2 O-O 15. Wae1 Hc7! 16. Se4 Gc5, lub 14. Gb5+ Kf8 15. Sd2 Ge6 itd. Posunięcie w tekście ma na celu osłabienie pozycji czarnych i uniemożliwienie im roszady.

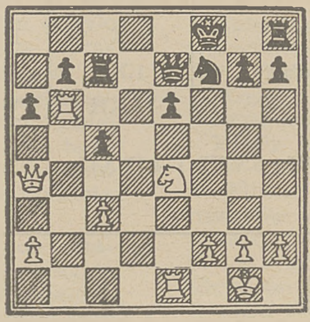
14. ... Gb6-c5 15. Wf1-e1 Gc8-e6 16. Hd1-a4+ Ke8-f8 17. Gc4:e6 f7:e6 18. Ga3:c5 d6:c5 19. Sb1-d2 Sh6-f7

Natychmiastowe 19. ... Kf7, po 20. Se4 Whd8 21. f4 Kg8 22. Sg5 prowadziło także do trudnej dla czarnych pozycji.

20. Sd2-e4 a7-a6

Czarne wygrywają tempo dla odejścia Wieżą z a8. Teraz grozi 21. ... b5.

21. Wa1-b1 Wa8-c8 22. Wb1-b6 Wc8-c7

23. Se4-g3?

Posunięciem 23. f4! z groźbą Hc4 i Sg5 mogły białe uzyskać znacznie lepszą grę, np.:

I. 23. ... g6 24. Hc4 Sd8 25. Sg5 z dużą przewagą białych.

II. 23. ... c4 24. Kh1 g6 25. Ha5 Kg7 26. Sg5! S:g5 27. He5+ z łatwą wygraną.

Czarne prawdopodobnie musiałyby grać 23. ... h6, co również nie starczyłoby do utrzymania partii: 24. Hc4 Sd8 25. Sd6 z groźbą f5.

23. ... Sf7-d8.

Teraz czarne obroniły punkt e6. W tym momencie białe nie widząc nic forsownego zaproponowały remis, co czarne po krótkim namyśle przyjęły. Zresztą białe mogły forsować nierozegraną przez 24. Hf4+ Hf7 (24... Kg8 25. Sf5 Hf7 26. Hg5 Hf6 27. Sh6+ Kf8 28. Hg3) 25. Hd6+ He7 26. Hf4+ itd.

(Uwagi A. Szymańskiego).

874

OBRONA GRÜNFELDA

grana w X mistrzostwach Polski w Katowicach 1952 r.

Ciejka Witkowski

1. d2-d4 Sg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Sb1-c3 d7-d5 4. Sg1-f3 Gf8-g7 5. Hd1-b3 d5:c4 6. Hb3:c4 0-0 7. e2-e4 c7-c6 8. Gf1-e2 Hd8-a5

Lepsze było od razu 8. ... b5, aby zmusić białego Hetmana do odejścia na b3. Odejście zaś hetmanem na d3 jest niekorzystne, gdyż nastąpi 9. ... Ha5 10. Gd2 b4 11. Sd1 Ga6.

9. 0-0 b7-b5 10. Hc4-c5 Sb8-a6 11. Hc5:e7 b5-b4

Na 11. ... We8 nastąpiłoby 12. Ha3! (Wydaje się jednak, że po 12. ... H:a3 13. S:e4 S:e4 14. S:e4 W:e4 15. Gd3 We7, lub e8, czarne stoją nieco lepiej ze względu na lepszy układ pionów skrzydła hetmańskiego — Red.)

12. He7-c5 Ha5:e5?

Czarne przechodzą do nieco gorszej dla siebie końcówki. Duże możliwości ciekawej gry figurowej dawało 12. ... Hd8! 13. Sa4 We8 14. Hf4 W:e4 z przewagą czarnych.

13. d4:e5 b4:c3 14. e5:f6 Gg7:f6 15. e4-e5! c3:b2 16. Gc1:b2 Gf6-g7 17. Gb2-a3 Wf8-e8 18. Ga3-d6 Sa6-b8 19. Ge2-c4

Nie pozwala na 19. .. Sd7 z powodu 20. Sg5.

19. ... Gc8-a6 20. Gc4:a6 Sb8:a6 21. Wa1-b1 c6-c5 22. Wb1-b5 We8-c8 23. a2-a3 Gg7-h6

Po tym posunięciu, odbierającym białej Wieży pole c1, czarne uwalniają się z nacisku białych.

24. Sf3-e1 Gh6-d2 25. Se1-c2 c5-c4 26. f2-f4 Sa6-c7 27. Wb5-b7 Sc7-d5 28. f4-f5 g6-g5

Na 28. ... Se3 nastąpiłoby 29. f:g6!

29. Kg1-f2 Wc8-c6 30. Kf2-e2 c4-c3 31. g2-g3 a7-a6 32. Wf1-b1 g5-g4 33. Wb7-b8+ Wc6-c8 34. Wb8:a8 Wc8:a8 35. Wb1-b7 h7-h5 36. Ke2-d3 Wa8-c8 37. Wb7-a7 Sd5-e3! 38. f5-f6

Nie wolno oczywiście grać 38. S:e3 G:e3 39. K:e3 z powodu 39. ... c2.

38. ... Se3-c4 39. Wa7-c7

Niekonsekwencja w niedoczasie. Należało grać 39. W:a6, a na 39. ... Ge3, 40. S:e3 S:e3 41. a4.

39. ... Wc8:c7 40. Gd6:c7 Sc4-b2+ 41. Kd3-d4

Zapisane do koperty posunięcie. Powierzchowna analiza domowa przekonała mnie, że partia łatwo może się zakończyć remisowo, gdyż figury białych nie mogą się zbyt oddalać od piona „c". Np.: 41. ... Kf3 42. Ga5 Sd1 43. Kd5 Se3+ 44. S:e3 G:e3 45. G:c3 Gg1. Po dłuższych poszukiwaniach znalazłem jednak wygrywający wariant.

41. ... Kg8-f8

Konieczne posunięcie, gdyż inaczej białe po Gd6, Kd5 i e6 natychmiast wygrywają.

42. Gc7-a5 Sb2-d1 43. Kd4-e4! Kf8-e8

Jeśli teraz 43. ... Sf2+, to 44. Kd5!

44. Sc2-d4

Skoczek zmierza na e2, aby wszystkimi figurami napaść na piona c3. Czarne jednak ułatwiają zadanie.

44. ... Gd2-e3 45. Ga5:c3 Ge3-g1

Oczywiście końcówka skoczkowa byłaby beznadziejna dla czarnych.

46. Gc3-b4 Gg1:h2 47. Sd4-f5 Sd1-f2+ 48. Ke4-e3 Sf2-h3 49. Sf5-g7+ Ke8-d8 50. e5-e6

Czarne poddały się.

(Uwagi prof. T. Ciejki)

875

KRÓLEWSKO-INDYJSKA

grana w turnieju o mistrzostwo Polski w Katowicach 1952 r.

Regedziński **Witkowski**

1. d2-d4 Sg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. g2-g3 Gf8-g7 4. Gf1-g2

Teraz białe zamierzały już, przez 5. e2-e4, przejść do obrony staroindyjskiej, lecz czarne do tego nie dopuściły.

4. ... d7-d5 5. c4:d5 Sf6:d5 6. e2-e4

Ostre i zapewne lepsze od spokojnego 6. Sg1-f3.

6. ... Sd5-b4

Dotychczas uważane było za najlepsze.

7. Sg1-e2 Gg7:d4

Białe przestawiły posunięcia. Zamiast 7. d5 c6 i teraz dopiero 8. Sge2, jak grał Najdorf przeciwko Filipowi w Helsinkach w 1952 r. Oczywiście nie 8. S:d4 H:d4 9. H:d4 Sbc2+. Czarne zdobyły ważnego centralnego piona.

8. 0-0 c7-c5 9. Sb1-c3 0-0 10. Sc3-d5

Białym chodzi o przedłużenie działania Gońca na diagonali h1-a8.

10. ... Sb4:d5 11. e4:d5 Gd4-f6 12. Se2-c3 Sb8-d7 13. Gc1-f4 a7-a6

Słabe posunięcie. Lepsze wydaje się 13. ... Ge5 oraz 14. ... Wb8. Białe uzyskały już kontrgrę.

14. d5-d6 e7:d6 15. Gf4:d6 Gf6-e7

Groziło po 15. ... We2, 16. Sd5 i 17. Sc7.

16. Gd6:e7 Hd8:e7 17. Wf1-e1 He7-d8 18. Hd1-d6 Hd8-f6 19. Hd6-c7 Hf6-b6 20. Hc7:b6 Sd7:b6

Sb6 nie ma żadnego dobrego posunięcia. Biały Goniec stoi doskonale i Wieże zajęły linie e i d.

21. Wa1-d1 Wa8-b8 22. We1-e7 Sb6-c4 23. b2-b3 Sc4-a5 24. We7-c7 b7-b6 25. Wd1-d6 Wf8-e8 26. Gg2-d5 Gc8-e6 27. Gd5: e6 We8:e6 28. Wd6-d7 Wb8-f8

Do przegranej prowadziło 28. ... Wf6 29. Sd5 Wf3 30. Kg2.

29. Kg1-f1 Sa5-c6 30. Wc7-b7 Sc6-d4

W tym miejscu można było grać 30. ... Sa5 31. Wa7 Sc6 32. Wab7 (nie 32. W:a6 z powodu Sb8) 32. ... Sa5. Ale czarne znalazły się już w niedoczasie.

31. Sc3-a4 Sd4-b5 32. Wb7:b6 We6:b6 33. Sa4:b6 Sb5-c3 34. Wd7-d2 Wf8-b8 35. Sb6-d7 Wb8-b5 36. Wd2-c2 Sc3-e4 37. f2-f3 Wb5-b7 38. Sd7:c5 Se4:c5 39. Wc2:c5 Wb7-b6

Mając piona więcej, wygrana jest prosta: biały Król dąży na skrzydło hetmańskie, gdzie stara się przeforsować piona.

40. Kf1-e2 h7-h5 41. Ke2-d3 Wb6-d6+ 42. Kd3-c2 Kg8-g7 43. b3-b4 Kg7-h6 44. a2-a4 Wd6-e6 45. Kc2-b2 We6-e2 46. Wc5-c2 We2-e3 47. f3-f4 h5-h4 48. b4-b5 a6:b5 49. a4:b5 h4:g3 50. h2:g3 Kh6-h5

Jeżeli 50. ... W:g3, to 51. b6 We3 52.b7 We8 53. Wc8.

51. Wc2-c3 We3-e2 52. Kb2-a3 We2-e8 53. Ka3-b4 We8-b8 54. Kb4-a5 Wb8-a8+ 55. Ka5-b6 Kh5-g4 56. Kb6-b7 Wa8-e8 57. b5-b6 f7-f5 58. Kb7-a7

Czarne poddały się.

(Uwagi mistrza międzynarodowego T. Regedzińskiego).

876

WIEDEŃSKA

grana w ćwierćfinale drużynowych mistrzostw Polski w Częstochowie

Czarnota **Jurkiewicz**
(Kolejarz - Częstochowa) (Budowlani-Gliwice)

1. e2-e4 e7-e5 2. Sb1-c3

W przekonaniu, iż mój partner zamierza grać partię hiszpańską, zagrałem 1... e5. Nastąpiła niespodzianka, lecz korzystna dla mnie, ponieważ uważam, że w partii wiedeńskiej czarne mają większe możliwości ataku, niż białe.

2. ... Sg8-f6 3. f2-f4 d7-d5 4. f4:e5 Sf6:e4 5. Sg1-f3 Gf8-c5 6. d2-d4 Gc5-e7 7. Gf1-d3 f7-f5 8. O-O

Podobną partię z przestawieniem posunięć rozegrałem z mistrzem Grynfeldem w Gdańsku w 1950 r., z tą jednak różnicą, że tam białe rozwinęły Gońca na e2. Nie rozumiem dla czego tak mistrz Grynfeld jak też obecnie prof. Czarnota nie grali 8. e:f6 zgodnie z teorią. Se4 podparty pionami f5 i d5 mocno krępuje grę białych.

8. ... O-O 9. Sc3-e2

To i następne posunięcie białych mają na celu wzmocnienie punktu d4.

9. ... c7-c5 10. c2-c3 Sb8-c6 11. a2-a3 c5-c4 12. Gd3-c2 b7-b5 13. b2-b4 a7-a5

Na skutek pasywnej gry białych czarne blokują skrzydło hetmańskie, aby następnie wszystkimi figurami zaatakować pozycję Króla. Również dobre było 13. ... c:b3 z następnym Sa5 i Sc4.

14. Gc1-d2 a5-a4 15. Wa1-a2 Kg8-h8 16. Hd1-c1 Sc6-b8

Skoczek ten przez a6 usadowi się na c7, skąd via e6 lub d5 będzie mógł wejść do skutecznej akcji.

17. Gc2-b1 Sb8-a6 18. g2-g3?

To i następne posunięcie białych osłabia tylko ich pozycję, ale w tej ścieśnionej pozycji już trudno o jakiś konkretny plan obronny.

18. ... Sa6-c7 19. h2-h4 Hd8-e8. 20. Sf3-g5 He8-h5 21. Gb1:e4 d5:e4 22. Hc1-e1 h7-h6 23. Se2-f4 Hh5-e8 24. Sg5-h3 g7-g5 25. Sf4-g2 He8-g6 26. Kg1-h2 Gc8-e6 27. Gd2-c1 Wf8-g8 28. Wf1-g1 Wa8-f8 29. Sg2-e3 Hg6-h5 30. Sc3-g2 Sc7-d5 31. Wg1-h1 f5-f4!

Decydujące uderzenie, po którym nie ma już dostatecznej obrony.

32. g3:f4

Nie przechodzi 32. H:e4 z powodu 32. ... f:g3+ 33. K:g3 S:c3 i t. d.

32. ... Ge6:h3 33. Kh2:h3 g5:f4 34. Kh3-h2 f4-f3

i po kilku posunięciach białe poddały się.

(Uwagi A. Jurkiewicza).

877

OBRONA SŁOWIAŃSKA

grana na międzystrefowym turnieju w Sztokholmie w październiku 1952 r.

Heller **Unzicker**

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 c7-c6 3. Sg1-f3 Sg8-f6 4. Sb1-c3 d5:c4 5. e2-e4

Od pamiętnej partii Tołusz — Smysłow, granej w XV mistrzostwach ZSRR w 1947 r., niezwykle ostry ten wariant ulegał systematycznemu wzmocnieniu dla jednej i drugiej strony. Lilienthal i Flohr w swych analizach (patrz „Szachmaty" Nr 2/1951 str. 39 i Nr 3/1951 str. 76) twierdzą, że wariant ten jest raczej korzystny dla czarnych, przy czym Flohr idzie jeszcze dalej, nazywając go wręcz błędnym. Twierdzenie swe opiera Flohr na praktyce turniejowej. Jednakże arcymistrz Heller, znajdując coraz to nowe idee w tym wariancie, raz za razem podtrzymuje jego wartość. Jego partia ze Smysłowem (Budapeszt 1952 r.) oraz niniejsze zwycięstwo znów nadają temu wariantowi groźną sławę.

5. ... b7-b5 6. e4-e5 Sf6-d5 7. a2-a4 e7-e6

Jak wiadomo teoria zdecydowanie uznała to posunięcie za lepsze od 7. ... Ge6.

8. a4:b5!

Przez długi czas uważano, że białe nie powinny dokonywać tej wymiany, gdyż uwalniają one w ten sposób pole c6 dla czarnego Skoczka, a poza tym otwierają czarnemu Gońcowi diagonalę h1-a8. Jednakże Heller wiąże to posunięcie ze wzmocnieniem, jakie w tej partii zastosował w 14. posunięciu.

8. ... Sd5:c3 9. b2:c3 c6:b5 10. Sf3-g5 Gc8-b7

Konieczne z uwagi na groźbę 11. Hf3

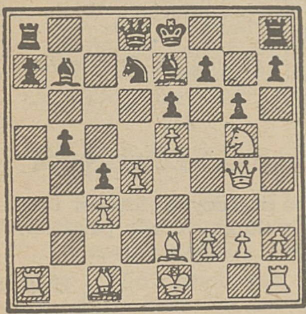
11. Hd1-h5 g7-g6

I znów jedyne. W partii Furman — Lilienthal, półfinały XIX mistrzostw ZSRR 1951 r., czarne zagrały 11. ... Hd7? i od razu wpadły w trudności po 12. Ge2 h6 13. Gf3 g6 14. Hh3 Sc6 15. Se4. Nadmienić należy, że po 11. ... Hd7? białe mogą odrazu odzyskać piona, grając 12. S:h7.

12. Hh5-g4 Gf8-e7

Słabe punkty czarnych — d6 i f6 — broni ich Goniec, uplasowany najlepiej na e7. Dlatego też posunięcie w tekście jest najlogiczniejsze. Jeśli 12. ... Sa6? to 13. W:a6 G:a6 14. Hf3 z wygraną białych.

13. Gf1-e2 Sb8-d7

14. Ge2-f3!

W partii z Flohrem, granej w XIX mistrzostwach ZSRR w 1951 r., Heller zagrał słabo 14. h4 i po 14. ... h5 15. Hg3 Sb6 16. 0-0 a5! 17. Wb1 b4 18. f4 Hd7 19. Wa1 b3 czarne uzyskały przewagę i wygrały. Na posunięcie w tekście zwrócili po raz pierwszy uwagę Lilienthal i Petrosjan w swych komentarzach do partii Petrosjan — Smysłow, granej w XIX mistrzostwach ZSRR. Uważali oni, że 14. Gf3 nic białym nie daje wobec prostej odpowiedzi czarnych 14. ... G:f3 15. H:f3 0-0 itd. Jednakże Flohr uważa, że czarne nie powinny spieszyć się z roszadą, lecz na 14. Gf3 odpowiedzieć 14. ... Hc7 i 15. ... Sb6, jeśli zaś 15. Ga3, to odrazu 15. ... b4! Zgodnie więc z zaleceniem Flohra, Unzicker odpowiedział

14. ... Hd8-c7 15. Sg5-e4 Sd7-b6

I znów zgodnie ze wskazówkami Flohra. Jednakże należało wtrącić „po drodze“ 15. ... h5! i dopiero potem 16. ... Sb6. Niedokładność tę Heller natychmiast wykorzystuje.

16. Gc1-h6! Wh8-g8?

To już jest wyraźny błąd. Czarne obawiały się 17. Gg7 Wg8 18. Sf6+, jednakże gdyby zamiast posunięcia w tekście czarne zagrały 16. ... a6! to po 17. Gg7 Wg8 18. Sf6+ G:f6 19. G:f6 G:f3 20. H:f3 Sd5 mogłyby one z powodzeniem kontynuować grę. Warto zrócić uwagę w jak prosty sposób Heller wykorzystuje błąd czarnych.

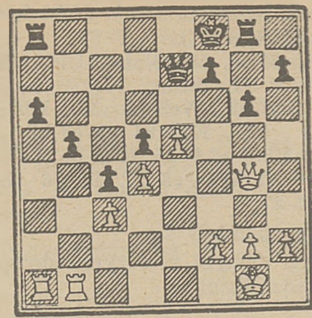
17. Gh6-g5 Gb7:e4 18. Gf3:e4 Sb6-d5 19. Ge4:d5! e6:d5 20. Gg5:e7 Hc7:e7

Słabość pozycji czarnych polega na tym, że nie mogą one na razie połączyć swych Wież, co jest konieczne dla obrony pionów „a“ i „b“. Poza tym pion d5 też jest słaby.

21. 0-0 Ke8-f8

Gdyby czarne zagrały w 16. pos. 16. ... a6! to mogłyby teraz grać 21. ... 0-0.

22. Wf1-b1 a7-a6

23. Hg4-f3!!

Wygrywające posunięcie. Jedynie do równej gry prowadziło 23. W:b5 a:b5 24. W:a8+ Kg7. Natomiast po 23. W:a6 W:a6 24. Hc8+ Kg7 25. H:a6 Wb8 26. W:b5 W:b5 27. H:b5 Ha3! białe również nic więcej od remis nie zdołałyby osiągnąć.

23. ... He7-e6

To jest słabsze od 23. ... Hb7, na co mogło nastąpić 24. Hf6 a5 25. W:a5 W:a5 26. Hd8+ Kg7 27. H:a5 itd. z przewagą białych. Teraz białe łatwo wygrywają.

24. Hf3-f6 He6-c8

Grubym błędem byłoby 24. ... H:f6? albowiem po 25. e:f6 czarne tracą kilka pionów.

25. f2-f4 Hc8-b7 26. Wa1-a5

Teraz już białe nie dopuszczają do 26. ... a5, poczym mógł nastąpić wariant podany w uwadze do 23. pos. czarnych.

26. ... Kf8-e8 27. Wb1-a1 b5-b4 28. c3:b4 Hb7:b4 29. Wa5:d5 Hb4-b7 30. e5-e6

Czarne poddały się, albowiem nie mogą one uniknąć poważnych strat materialnych.

(Uwagi mjr W. Litmanowicza).

878

KRÓLEWSKO - INDYJSKA

grana w turnieju międzystrefowym w Sztokholmie 1952 r.

Kotow **Barcza**

1. d2-d4 Sg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Sb1-c3 Gf8-g7 4. e2-e4 d7-d6 5. g2-g3 0-0 6. Gf1-g2

Słabsze jest 6. Sf3 wobec 6. ... Gg4 7. Gg2 Sc6 8. 0-0 e5 9. d5 Sd4 10. Ge3 We8! 11 h3 G:f3 12. G:f3 c5 z przewagą czarnych. Również słabe jest 6. h3? e5 7. Sf3 e:d4 8. S:d4 We8 z lepszą grą dla czarnych.

6. ... e7-e5 7. Sg1-e2 e5:d4 8. Se2:d4 Sb8-c6 9. Sd4-c2

Nie przechodzi 9. S:c6 b:c6 10. e5? wobec 10. ... He8!

9. ... Gc8-e6 10. b2-b3

W partii Kotow — Kan (XIV championat ZSRR) grano 10. Sd5 Se5 11. Sce3 c6 12. S:f6+ G:f6 =.

10. ... Hd8-d7 11. 0-0 Ge6-h3 12. f2-f3 Gh3:g2 13. Kg1:g2 a7-a6

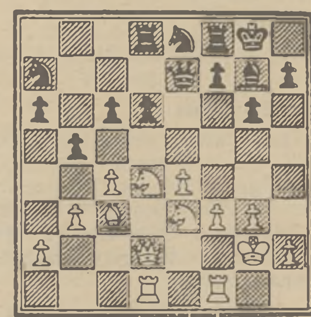
W partii Botwinnik — Judowicz (XI championat ZSRR) grano 13... Sh5! 14. Gb2 f5 =. Posunięciem w tekście czarne przeprowdzają oryginalny lecz zbyt powolny manewr na skrzydle hetmańskim.

14. Gc1-b2 Sc6-a7 15. Hd1-d2 b7-b5 16. Sc2-e3 c7-c6 17. Wa1-d1 Wa8-d8 18. Sc3-e2 Hd7-c7

Groziło 19. G:f6, G:f6 i 20. c5.

19. Gb2-c3 Hc7-e7 20. Se2-d4 Sf6-e8?

W rezultacie wątpliwego manewru czarnych (a6, Sa7 i b5) białe opanowały wszystkie strategiczne punkty i po 20. ... Se8? (lepsze było 20. ... Wfe8, uwalniając pole f8 dla Hetmana) kończą partię błyskotliwą kombinacją.

21. Sd4-f5!! g6:f5

Czarne zmuszone są przyjąć ofiarę figury, gdyż na wszelkie inne posunięcia tracą conajmniej piona. Np.: 21. ... Hg5 22. S:g7 S:g7 23. Hd4. 21. ... Hd7 22. S:g7 S:g7 23. Gf6 i ginie pion d6; 21. ... Hb7 22. G:g7 S:g7 23. S:d6 z następnym e5, lub c5.

22. Se3:f5 He7-c7 23. Sf5:g7 Se8:g7 24. Gc3-f6!

Pointe'a całej kombinacji. Goniec ten związał pozycję czarnych. Nastąpiło jeszcze

24 ... Kg8-h8 25. Hd2-g5 Wf8-g8 26. h2-h4 Wd8-e8 27. h4-h5 We8-e5 28. Gf6:e5 d6:e5 29. Hg5-f6!

Teraz Hetman przejmuje rolę Gońca, (tzw. „zmiana warty“.).

29. ... Sa7-c8 30. h5-h6 Sc8-e7 31. Wd1-d2

i czarne poddały się, gdyż nie ma ratunku przed groźbą 32. Wfd1 i Wd2-d8.

Pięknym tym zwycięstwem arcymistrz Kotow zapewnił sobie zwycięstwo w turnieju już na dwie rundy przed jego zakończeniem.

(Uwagi I. Grynfelda).

879

OBRONA NIMCOWICZA

grana w turnieju międzystrefowym w Sztokholmie 1952 r.

Kotow **Unzicker**

1. d2-d4 Sg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Sb1-c3 Gf8-b4 4. e2-e3 d7-d5 5. a2-a3 Gb4:c3+ 6. b2:c3 c7-c5 7. c4:d5 e6:d5 8. Gf1-d3 0-0 9. Sg1-e2

Słabsze jest 9. Sf3, ponieważ białe muszą przeforsować, po uprzed-

nim f3, e3-e4. Jest to tzw. system Rubinsztajna, który został rozpracowany i rozwinięty przez radziecką szkołę szachową do perfekcji.

9. ... b7-b6 10. 0-0

Zamiast 10. 0-0 można również grać 10. a4 celem uaktywnienia Gońca c1 na diagonali a3-f8, ale wtedy białym trudniej będzie przeforsować f3, gdyż pion e3 zostaje bez obrony.

10. ... Gc8-a6 11. Gd3:a6 Sb8:a6 12. f2-f3

W słynnej partii Botwinnik — Capablanca (AVRO 1938) grano 12. Gb2 Hd7 13. a4 Wfe8 14. Hd3 c4 15. Hc2 Sb8 16. Wae1 Sc6 17. Sg3 Sa5? (lepsze jest 17... Se4!) 18. f3 Sb3 19. e4 z dużą przewagą białych.

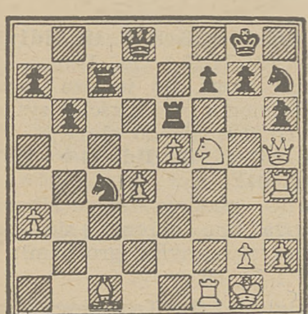
12. ... Sa6-b8 13. Hd1-d3 Wf8-e8 14. Se2-g3 Sb8-c6 15. Gc1-b2 Wa8-c8 16. Wa1-e1 h7-h6 17. e3-e4 c5:d4 18. c3:d4 d5:e4 19. f3:e4

Białe z żelazną konsekwencją przeprowadziły swój strategiczny plan opanowania centrum pionami. Pozycję tę uważam za wygraną dla białych, ale trzeba jeszcze umieć grać przynajmniej jak... Kotow.

19. ... Sc6-e5 20. Hd3-d1 Se5-c4 21. Gb2-c1

Bliźniaczo podobną partię rozegrali w kilka rund później Awerbach z Golombkiem, również zakończoną zwycięstwem radzieckiego arcymistrza. Wniosek stąd jasny, że zachodnio-europejscy mistrzowie nie mieli nic do powiedzenia w tym turnieju, jeśli chodzi o znajomość debiutów.

21. ... Sf6-h7 22. e4-e5 We8-e6 23. We1-e4! Sh7-f8 24. Sg3-f5 Kg8-h8 25. Hd1-h5 Wc8-c7 26. We4-h4 Sf8-h7

27. Sf5:g7!

Kotow gra „na jedną bramkę". Ciekawe, że w wyżej wymienionej partii Awerbach — Golombek — oczywiście w innej pozycji — również nastąpiła ofiara Skoczka dokładnie w 27. posunięciu i na g7!

27. ... Kh8:g7 28. Gc1:h6+ Kg7-g8

Na 28. ... Kh8 następuje 29. Gg7+ K:g7 30. H:h7+ Kf8 31. Hh8+ Ke7 32. W:f7+ itd.

29. Wh4-g4+ We6-g6 30. e5-e6! i czarne poddały się.

(Uwagi I. Grynfelda).

880

PARTIA KATALOŃSKA

grana na X Olimpiadzie w Helsinkach w sierpniu rb.

Reshevsky (USA) — **Böök** (Finlandia)

1. d2-d4 Sg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. g2-g3 c7-c5

Rzadko jeszcze stosowane, nowe to posunięcie, prowadzące zazwyczaj do bardzo ostrych wariantów — zaczyna ostatnio wchodzić w modę.

4. d4-d5

Teoria zaleca tu raczej spokojniejsze 4. Sf3. Po ruchu w parti wytwarzają się szalone komplikacje.

4. ... b7-b5?!

Pachman uważa ruch 4. d5 za słaby proponując w tym miejscu 4. ... e:d5. 5. c:d5, d6. 6. Gg2, g6. 7. e4, Gg7. 8. Sg-e2, 0-0. 9. Sb-c3, a6. 10. a4, We8. 11. 0-0, Hc7. 12. f4, Sb-d7 z przejściem do korzystnej dla czarnych pozycji z Debiutu Hromadki. Böök dąży jednak do jeszcze ostrzejszej gry konstruując coś w rodzaju gambitu Blumenfelda (z ruchem g2-g3 zamiast Sg1-f3).

5. d5:e6.

Wchodziło poważnie w rachubę 5. Gg2, Gb7. 6. e4, albo 5. ... e:d5. 6. c:d5, d6 po czym jednak czarne nie miałyby żadnych trudności.

5. ... f7:e6 6. Gf1-g2

Po 6. c:b5? d5 czarne oczywiście stałyby wspaniale.

6. ... d7-d5 7. c4:d5 Gc8-b7

Oczywiście nie 7. ... e:d5 wobec 8. Sc3 czarne tracą piona.

8. e2-e4?!

Ostra, ale i obosieczna próba obalenia koncepcji czarnych. Jeśli 8. Sc3? to 8. ... b4 i czarne odebrałyby swego piona z doskonałą grą.

8. ... e6:d5 9. e4-e5(?)

Należało raczej zadowolić się spokojnym 9. e:d5, G:d5 (9. ... S:d5? 10. Sc3, He7+ 11. He2) 10. Sf3. Ruchem w partii białe nieco przeciągają strunę...

9. ... Hd8-e7?

Na tę właśnie omyłkę liczył prawdopodobnie Reshevsky. Zrozumiałe, że czarne nie chciały stracić piona d5, obawy jednak przed ruchem 9. ... Se4! były jak się zdaje zupełnie nieuzasadnione. Po 10. G:e4 d:e4. 11. H:d8+, K:d8 czarne mimo straty roszady i izolowania piona „e" miałyby pełną rekompensatę w silnej parze gońców. Nie wiele dawało również białym 11. Hh5+, g6, a jeśli 10. f3 to 10. ... Sg5. 11. f4, Se4. 12, G:e4, d:e4. 13. H: d8+, K:d8 z groźbą przede wszystkim Sb8 — c6-d4 i czarne również stałyby najzupełniej zadowalająco.

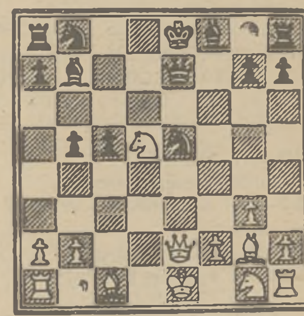
10. Hd1-e2 Sf6-d7 11. Sb1-c3!

Tego prostego i silnego ruchu nie doceniły zapewne czarne grając 9. ... He7 i licząc jedynie na 11. f4, b4! z dalszym 12. ... Sb6, albo 11. e6, Sf6. 12. H:b5+, Sc6! 13. Gh3, 0-0-0! lub 13. He2, Sd4! z bardzo groźnym atakiem wzamian za ofiarowanego piona.

11. ... Sd7:e5

Wobec groźby 12. S:d5 (i ewentualnie 13. Sc7+) nie ma nic lepszego.

12. Sc3:d5.

12. ... Gb7:d5

Smutna decyzja, ale wymiana tego pięknego gońca, filaru pozycji czarnych, jest tylko nieuniknionym przyznaniem się do błędu, popełnionego w 9. posunięciu. Planowane przez czarne 12. ... Sd3+. 13. Kd2! H:e2+ prowadzi po 14. S:e2! (ale nie 14. K:e2? S:c1+. 15. W:c1, Kf7! i białe nie mają nic realnego) do poważnych strat materialnych: 14. ... S:c1. 15. Sc7+, Kd8. 16. G:b7, S:e2. 17. K:e2 (najprostsze) K:c7. 18. G:a8 i białe zostają w końcówce z „czystą" jakością więcej.

13. Gg2:d5 Sb8-c6 14. Gc1-e3

Partia czarnych jest już zupełnie skompromitowana: skrzydło hetmańskie słabe, królewskie — nierozwinięte.

14. ... Wa8-d8

Pośrednia obrona piona d5, połączona z małą, naiwną pułapką: 15. G:c6+? S:c6. 16. H:b5?? He4! i czarne wygrywają.

15. 0-0-0! c5-c4!

Groziło przede wszystkim 16. f4.

16. Gd5:c6+!

Białe starannie okrążają i drugą kolejną pułapkę... Po 16. f4? Sd3+. 17. W:d3, c:d3! (nie 17. ... W:d5? 18. W:d5, He4 wobec 19. Gc5) 18. G:c6+, Kf7, zagrożone stratą hetmana i gońca po Wc8 (np. 19. Hh5+, g6. 20. Gd5+, Ke8! — nie 20. ... Kg7? 21. Gd4+ — 21. Gc6+, Kf7 i białe muszą trzymać remis) musiałyby one zdecydować się na 19. Hf3, na co następowało 19. ... Hd6! 20. Ge4 (groziło 20... Wc8, a jeśli 20. Gb7? to 20. ... Hc7+. 21. Hc6 — inaczej Hc2+ — H:c6+. 22. G:c6, Wc8) Hc7+. 21.Kb1 (21. Gc6? Wd6!) Hc2+. 22. Ka1, Ga3!! i miałe muszą bić gońca, godząc się na wieczny szach (23.Gd5+, Kf8) i remis.

16. ... Se5:c6 17. He2-h5+ g7-g6 18. Wd1:d8+ Ke8:d8

Inne odpowiedzi były znacznie słabsze.

19. Hh5:b5! He7-e4 20.Sg1-f3!!

Od dawna przygotowana prześliczna pointe'a! Białe oddają figurę

kończąc walkę matowym atakiem.

20. ... He4:f3 21. Wh1-d1+, Kd8-e8

Jeśli 21. ... Kc8 (21. ... Kc7, 22, Gf4+) to 22. Ha6+, Kb8 (c7) 23. Gf4+ itd., a po 21. ... Ke7 następuje najprościej 22. Gg5+, Ke6 (22. ... Ke8. 23. Wd8+, Kf7. 24. H:c4+, Kg7. 25. Wd7+, Ge7. 26. G:e7 itd.; 22. ... Kf7 prowadzi po 23. H:c4 do analogicznego wariantu) 23. H:c4+. Ke5 (23. ... Kf5, 24, Hf7+, Ke4. 25. We1+, albo 24. ... Kg4. 25 h3+) 24. We1+, Kd6 (24. ... Kf5. 25. Hf7+) 25. Gf4+, Kd7 26. He6+ itd.

22. Hb5-b7! Gf8-e7!

Czarne bronią się najlepiej.

23. Hb7-a8+ Ge7-d8 24. Wd1:d8+!

Ostatni dowcip!

24. ... Ke8-e7 25. Ge3-g5+ Ke7-e6 26. Ha8-c8+ i czarne poddały się.

(Uwagi St. Gawlikowskiego)

881

OBRONA NIMCOWICZA

grana w międzystrefowym turnieju w Sztokholmie w październiku 1952 r.

Tajmanow — Golombek

1. d2-d4 Sg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Sb1-c3 Gf8-b4 4. e2-e3 c7-c5 5. Gf1-d3 d7-d5 6. Sg1-f3 Sb8-c6 7. 0-0 0-0 8. a2-a3 c5:d4

Za lepsze uchodzi 8. ... G:c3+ 9. b:c3 b6. W partii Lilienthal — Keres, mecz-turniej 1941 r. nastąpiło dalej 10. c:d5 e:d5 11. d:c5 b:c5 12. c4 Wb8! 13. c:d5 H:d5 14. Ge2 Hf5! z dobrą grą dla czarnych.

9. e3:d4

To jest lepsze od 9. a:b4 d:c3 10. b:c3 e5! z doskonałą grą dla czarnych.

9. ... d5:c4 10. Gd3:c4 Gb4-e7

Czarne pragną pozostawić białym izolowanego piona na d4. Jednakże lepsze było 10. ... G:c3 11. b:c3 Ha5! z dobrą grą dla czarnych.

11. Hd1-d3!

Bardzo silne posunięcie, będące wstępem do daleko obliczonego ataku na pozycję czarnego Króla.

11. ... a7-a6

Czarne przygotowują w ten sposób 12. ... b5 i 13 ... Gb7.

12. Gc1-g5 Sf6-d5

Teraz 12. ... b5 byłoby na rękę jedynie białym, albowiem po 13. Gb3 Gb7 14. groziłoby już 15. G:f6 itd.

13. Sc3-e4! Ge7:g5 14. Se4:g5 g7-g6?

Poważne osłabienie pozycji czarnego Króla. Znacznie lepsze było 14. ... Sf6.

15. Wa1-c1 Sc6-a5

Ten manewr Skoczkiem nie jest dobry i w konsekwencji oznacza poważną stratę tempa. Należało raczej grać odrazu 15. ... Gd7 i jeśli 16. Se4 to 16. ... Se7, jeśli zaś 16. b4, to 16. ... Wc8.

16. Gc4-a2 Gc8-d7 17. Hd3-d2!

Białe przygotowują w ten sposób wykorzystanie słabości pól f6 i h6 dla ostatecznego ataku na pozycję czarnego Króla.

17. ... Gd7-b5 18. Wf1-e1 Sa5-c6 19. Sg5-e4!

Z groźbą 20. Hh6 i 21. Sfg5.

19. ... Sc6-e7 20. Ga2:d5! e6:d5

Białe wykorzystały dogodny moment dla wymiany dobrze uplasowanego Skoczka d5. Czarne nie mogą rzecz jasna odbić Skoczkiem, albowiem po 20. ... S:d5? białe grają 21. Hh6. Przy okazji więc otworzyła się również i linia „e".

21. Se-f6+ Kg8-g7 22. Hd2-f4!

Ze straszną groźbą 23. He5. Niezależnie od tego grozi 23. Wc7.

22. ... Se7-f5 23. Sf6-h5+ Kg7-h8

Rzecz jasna, że po 23. ... g:h5 24. H:f5 pozycja czarnych jest beznadziejna.

24. Sh5-g3 Sf5:g3

Jeśli 24. ... Sg7, to 25. Hh6 Se6 26. h4! itd.

25. h2:g3 Gb5-c6

Groziło 26. Wc7. Na 25. ... Wc8 nastąpiłoby 26. W:c8 H:c8 27. Hh6 itd.

26. Sf3-e5! Kh8-g8

Smutna konieczność, jeśli 26. ... Ge8, to białe grają 27. Wc7! i ginie pion f7 lub b7. Błędem byłoby rzecz jasna 27. ... H:c7? z powodu 28. S:g6+ i 29. H:c7.

27. Se5:c6 b7:c6 28. Wc1:c6 Wf8-e8 29. We1-e5 Wa8-b8?

Pozycja czarnych jest przegrana. Nie mniej posunięcie w tekście jest grubym błędem. Dłuższy opór zapewniało 29. ... W:e5 30. H:e5 itd. Natomiast na 29. ... Hd7? nastąpiłoby również 30. Wc7!

30. Wc6-c7! f7-f6 31. We5:e8+ Hd8:e8 32. Hf4-h6

Czarne poddały się, albowiem nie mogą one obronić się przed matem bez wielkich strat materialnych.

(Uwagi mjr W. Litmanowicza).

882

SYCYLIJSKA

grana w półfinałach indywidualnych mistrzostw Rumunii w październiku 1952 r.

Troianescu — Milescu

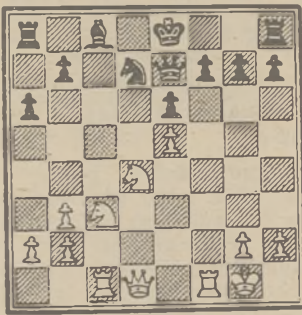
1. e2-e4 c7-c5 2. Sg1-f3 d7-d6 3. d2-d4 c5:d4 4. Sf3:d4 Sg8-f6 5. Sb1-c3 a7-a6 6. Gf1-c4 Hd8-c7 7. Gc4-b3 Sb8-c6 8. 0-0 Sc6-a5?

Strata czasu. Należało rozwijać się normalnie przez 8. ... e6.

9. Gc1-g5! Sa5:b3 10. c2:b3 e7-e6 11. Wa1-c1 Hc7-d8

Nieco lepsze było 11. ... Ha5.

12. f2-f4 Gf8-e7 13. e4-e5 d6:e5 14. f4:e5 Sf6-d7 15. Gg5:e7 Hd8:e7

16. Sc3-d5!!

Wygrywające posunięcie.

16. ... e6:d5

W przeciwnym razie następuje 17. Sc7+.

17. Sd4-f5 He7-g5

Stosunkowo najlepsze.

18. Sf5-d6+ Ke8-e7 19. Hd1:d5!

Jeśli 19. W:f7+ to 19. ... Ke6 i czarne mogą się jeszcze bronić. Po posunięciu w tekście sytuacja czarnych jest nie do obrony.

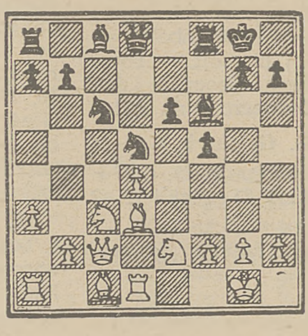
19. ... f7-f6 20. Hd5-f7+ Ke7-d8 21. Wf1-d1!!

Czarne poddały się, albowiem nie mogą one obronić się przed dwiema strasznymi groźbami: 21. S:b7+ i 21. e6.

(Uwagi dr O. Troianescu specjalnie dla „Szachów").

POWIERZCHOWNY KOMENTARZ

W Nr 1/1952 „Szachów" została zamieszczona partia Arłamowski — Dworzyński, grana podczas mistrzostw Polski w Łodzi. Po 12. posunięciach powstała w tej partii następująca pozycja: (vide diagram).

W pozycji obok nastąpiło 13. Sc3:d5 Hd8:d5 po czym komentator, mistrz Arłamowski dał następującą uwagę: „Jedyne. Pionem odbić nie wolno, wbrew glossie zamieszczonej do tej partii w „Świecie" — gdyż czarne tracą piona: 13... e:d, 14. G:f5 G:f5 15. H:f5! a jeżeli teraz 15.. G:d4 jak podaje „Świat" — nastąpi

16. He6+ i białe zdobywają jeszcze figurę". Otóż dr Arłamowski omylił się jednak. Pionem bić nie tylko wolno, ale i trzeba. Po 13... e:d5 14. G:f5 G:f5 15. H:f5 czarne posunięciem 15...G:d4! odbijają piona. Jeśli po jedynym 16. He6+Kh8 białe spróbują — jak to radzi komentator „Szachów" — wziąć figurę: 17. S:d4 S:d4 18. W:d4 będą musiały ją po 18...We8 w następnym już posunięciu czym prędzej oddać, grając 19. Gg5. Po 19... W:e6 20. G:d8 czarne uzyskałyby bez porównania lepszą sytuację niż w partii i białym trudno byłoby liczyć na wygraną. Tak więc „zdobycia figury" w każdym razie nie można polecać. Ponieważ po posunięciu w tekście (13... H:d5) czarne popadłyby natychmiast w duże trudności, należało więc bezwzględnie bić na d5 pionem.

A. Pytlakowski

WIADOMOŚCI Z KRAJU I ZE ŚWIATA

KRONIKA KRAJOWA

Ciechocinek.

Miejscowa Unia rozegrała towarzyski mecz z wicemistrzem Grudziądza Ogniwem. Wysokie zwycięstwo odnieśli szachiści Ogniwa, wygrywając 7:1.

Gliwice.

Pierwszy mecz w rozgrywkach eliminacyjnych do drużynowych mistrzostw Polski drużyna „Budowlanych" z Gliwic rozegrała z częstochowskim „Kolejarzem", wygrywając w stosunku 6:2.

Druga runda przyniosła „Budowlanym" nowy sukces: spotkanie z WDKZZ — Katowice zakończyło się zwycięstwem drużyny gliwickiej 6:2. Na pierwszej szachownicy Jurkiewicz wygrał z Sojką.

Po dwu rundach prowadzą „Budowlani" - Gliwice 12 p. przed AZS - Gliwice 10½ p.

(A. Jurkiewicz)

Grudziądz.

W zorganizowanych po raz pierwszy mistrzostwach drużynowych miasta wzięło udział 9 drużyn. Bezapelacyjne zwycięstwo odniosła drużyna „Spójni", która zdobyła 61½ p. z 64 możliwych. Na dalszych miejscach: Ogniwo I 43, Spójnia II 41, mistrz szkół Sparta 35½, Budowlani 28, Unia 24½, Ogniwo 20½ i Gwardia 1½ p.

Wśród uczestników imprezy zainteresowanie wzbudzała 13-letnia Henia Konarkowska, która pokonała wszystkie swoje przeciwniczki, zdobywając 8 p. z 8 partii.

W skład nowowybranego Prezydium Sekcji Szachów MKKF weszli: Fr. Konarkowski (Spójnia) — przewodniczący, mjr Szczepański — wiceprzewodniczący, Jaworski (Unia) — sekretarz, Chmielowski (Spójnia) i Szczypkowski (Ogniwo) — członkowie.

(Fr. Konarkowski)

Mecz Ogniwo — Spójnia I

W rewanżowym meczu towarzyskim Ogniwo Grudziądz pokonało PDK Chełmno w stosunku 7½:½.

Z. B.

Włocławek.

W turnieju drużynowym o mistrzostwo miasta zwyciężyła reprezentacja Ogniwa (32½ p.) przed Unią I. Trzecie miejsce zajęła niespodziewanie młoda drużyna SKS-u przy Liceum Ziemi Kujawskiej.

Młodej drużynie szkolnej należy się uznanie za zdyscyplinowanie i silną wolę zwycięstwa.

Dalsze miejsca zajęły: Spójnia i Unia II.

(I. Cz.)

Wrocław.

Zorganizowany przez „Słowo Polskie" turniej błyskawiczny zgromadził około 400 zawodników, miejscowych i zamiejscowych.

Turniej został rozegrany w 3 kategoriach: seniorów, juniorów i kobiet. W kat. seniorów zwyciężył Stachnik przed Arłamowskim, Żywieniem i Wagnerem. W kat. juniorów wygrał Manasterski L. przed bratem St. Manasterskim, a w kat. kobiet — Szalewicz przed Rosenbaum.

(W. Stachnik)

Bielsko.

Mistrzostwo miasta juniorów zdobył Walerian Sylwester, a mistrzostwo kobiet — Chojnacka.

Mistrzostwo powiatu juniorów zdobył Prochownik (Kolejarz - Czechowice), a mistrzostwo kobiet — Ryszkówna (Stal - Czechowice).

Chorzów.

Kobiece mistrzostwo miasta zdobyła 17-letnia Knapikówna z Unii.

Janów.

Mistrzostwo tutejszej sekcji Górnika zdobył Kostka (11½ p.) przed Władarzem 9 i Chmielińskim 8 p.

W klasie B grało 20 zawodników. Zwyciężył Bubel 17 p. przed Migdołem (16½ p.) i Drzyzgą (10½ p.)

Katowice.

MKKF zorganizował turniej kwalifikacyjny o zdobycie II kategorii Zgłoszonych 36 graczy podzielono na 3 grupy.

W grupie I zwyciężył Waniek (Kolejarz) przed Bubalą (Centrostal) Moczygembą (Kolejarz) i Smalskim (CZPH). W grupie II zwyciężył Drewnik (Kolejarz) przed Porąbańcem (CZPH) i Misztem (WDKZZ). W grupie III pierwszy był Kubiczek (Stal) przed Ulrichem (Kolejarz) i Klasikiem.

Rozgrywki odbywały się w lokalu TPPR. Towarzystwo to wzorem innych grup TPPR na terenie województwa katowickiego, ufundowało kilka wartościowych nagród. Położony w śródmieściu lokal był prawie codziennie pełny. Kierownikiem turnieju był ob. Bolesławski.

Nowy Bytom.

Mistrzostwo miasta juniorów zdobył Leśnik, a mistrzostwo kobiet — Rzeźniczkowa.

Równica.

W tutejszym schronisku górskim, zdala od miast, rozegrano turnieje graczy I i II kategorii. Wyniki turnieju I kategorii podaje tabela; Zajęcie piewszego miejsca przez Sobotkowskiego i Klozego jest niespodzianką. Hołujówna może zaliczyć do swych sukcesów wyprzedzenie Szmigieloka.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	pkt.
1. Sobotkowski	•	½	½	1	1	1	1	1	1	0	7
2. Kloze	½	•	1	0	1	½	1	1	1	1	7
3. Domański J.	½	0	•	1	1	1	0	1	1	1	6½
4. Wilczek	0	1	0	•	0	1	½	1	1	1	5½
5. Gorczak	0	0	0	1	•	1	1	0	1	1	5
6. Byrtek	0	½	0	0	0	•	½	1	1	1	4
7. Szeląg	0	0	1	½	0	½	•	0	1	1	4
8. Hołujówna	0	0	0	0	1	0	1	•	0	1	3
9. Szmigielok	0	0	0	0	0	0	0	1	•	1	2
10. Dybała	1	0	0	0	0	0	0	0	0	•	1

W turnieju II kategorii Strzelczyk (Radzionków), Szenfeld (Gliwice) i Labus (Chorzów) zdobyli po 7 p. Czwarty był Osadnik (Chorzów) 6½ a piąty Domański (Gliwice) — 6 p.

Kierownikiem i sędzią turnieju z ramienia WKKF był ob. Bolesławski.

Skoczów.

W turnieju o indywidualne mistrzostwo miasta pierwsze dwa miejsca podzielili Kidoń i Mentel. Tytuł mistrza, na podstawie punktacji wg systemu Bergera, przyznano Kidoniowi. Na dalszych miejscach uplasowali się Binek, Marchula, Bogusz i Zmożek.

Szopienice.

Szachiści Szkoły Ogólnokształcącej wygrali z reprezentacją Szkoły TPD z Dąbrowy Górniczej 4½:3½.

Tarnowskie Góry.

Turniej kwalifikacyjny graczy III kategorii zakończył się zwycięstwem Januszka przed Mikutowskim (obaj Spójnia).

Zabrze.

Mistrzostwo miasta juniorów zdobył Szymura (14 p. z 15 partii), przed Duńczykiem, Achtelikiem i Wołkiem.

Zawiercie.

Mistrzostwo miasta i powiatu zdobył Rudy (Unia) 9½ p. przed Niklasem 8 i Rokiem 6½ p. (obaj Stal-Poręba). 4—5. Podpłomyk i Woźniak po 5 p., 6—7. Zaciera i Sierka. Udział brało 16 graczy. Kierownikiem turnieju był ob. Podpłomyk, co odbiło się ujemnie na jego lokacie.

Po zakończeniu turnieju kand. Sowiński rozegrał symultankę z wynikiem + 14 = 1 — 4.

Słupsk.

Odbył się tu błyskawiczny turniej szachowy z udziałem 60 zawodników, pod hasłem zjednoczenia we Froncie Narodowym.

Pierwsze trzy miejsca zajęli Wyszatycki, Luty i Gregorczyk — po 9 p. z 11 partii. Turniej był sukcesem młodzieży, której 6 przedstawicieli z M. Lutym na czele znalazło się w finale.

(M. Luty).

Warszawa.

Eliminacje II drużynowych mistrzostw województwa warszawskiego dały następujące wyniki:

I grupa: 1. Stal Grodzisk 27 p., 2. Włókniarz Chodaków 25 ½,3. Kolejarz Piaseczno 22½, 4. Włókniarz Milanówek 18, 5. Kolejarz Żyrardów 11½, 6. Stal Ożarów 9½ p.

II grupa: 1. Unia Rembertów 27 p., 2. Rembertów 23½, Zegrze 17½, 4. Unia Jeziorna 12, 5. Spójnia Nasielsk 0 p.

III grupa: 1. Kolejarz Dęblin 30½ p., 2. Kolejarz Nr 7 Siedlce 28½, 3. Kolejarz Nr 335 Siedlce 28, 4. Ogniwo Sokołów 23½, 5. SKS Mińsk 8, 6. Kolejarz Mińsk 1½ p.

W finale grają (wg kolejności losowania): Kolejarz Dęblin. Unia Rembertów, Kolejarz Siedlce, Stal Grodzisk, Włókniarz Chodaków i Rembertów. Ostatnia runda zostanie rozegrana w dniu 4.I.1953 r.

(M. Szpakowski)

Bydgoszcz.

W dniach 18 i 19 października rozegrany został w Bydgoszczy pierwszy ogólnopolski turniej szachistów-niewidomych. Turniej zorganizowany został z inicjatywy bydgoskiego oddziału Polskiego Zw. Niewidomych; wzięło w nim udział 21 zawodników.

Mistrzostwo przypadło w udziale Henrykowi Cywińskiemu z Bydgoszczy, wicemistrzem został Nenoch Draht. Następne miejsca zajęli: Bajduszewski i Krawczyk — również z Bydgoszczy, Czerner z Chorzowa, Brycki z Krakowa, Solarski i Józefowicz z Wrocławia.

Społeczeństwo bydgoskie z zainteresowaniem śledziło przebieg rozgrywek, które trwały pierwszego dnia do godziny czwartej nad ranem, a drugiego — do pierwszej w nocy.

Turniej odbył się w świetlicy ZMP. Grano na specjalnych szachownicach, w których pola czarne są położone nieco wyżej niż białe; w każdym polu jest otwórek, do którego grający wstawiają figury. Czarne figury mają sterczące na szczycie gwoździki.

Sędzią zawodów był ob. Paluszkiewicz.

Niewidomi gościli chłopów z okolicznych PGR-ów i spółdzielni produkcyjnych. „Nasz turniej“ — powiedział jeden z uczestników — „zorganizowany został w ramach kampanii przedwyborczej pod hasłem walki niewidomych o pokój. Chcemy pokazać wam, że my niewidomi wraz z wami widzącymi budujemy Ludową Ojczyznę“.

(Jasta).

KRONIKA ZAGRANICZNA

MISTRZOSTWA NRD

W październiku rb. rozegrane zostały w Binz (Rugia) kolejne mistrzostwa indywidualne seniorów Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Mistrzostwa te zakończyły się wspólnym zwycięstwem Klausa Müllera i znanego w Polsce Bertholda Kocha. Na 2 rundy przed końcem dwójka ta miała poważnego konkurenta w K. Krause, który jednakże w ostatnich 2 rundach na skutek przemęczenia nerwowego poniósł 2 porażki. W ostatniej rudzie turnieju K. Müller pauzował, mając o 1 punkt więcej od B. Kocha. Ten ostatni, grając w ostatniej rundzie z „królem remisowym“ Nüsken, w pięknym stylu rozgromił swego przeciwnika, zrównując się w ten sposób z Müllerem. Obaj zwycięzcy osiągnęli po 10 punktów z 14 partii, a przewaga 2 punktów nad następnymi w tabeli Krausem, Kübartem i Budrichem wskazuje wyraźnie na to, iż grali oni w tym turnieju znacznie lepiej od pozostałych uczestników. Pierwsza szóstka mistrzostw będzie miała prawo brać udział w zbliżających się ogólnoniemieckich mistrzostwach.

Krause, jak wyżej wspomniano, nie wytrzymał napięcia walki i w ostatnich rundach wyraźnie osłabł. Jest to zresztą nie pierwszy tego rodzaju wypadek u tego utalentowanego zawodnika. Nasz znajomy z Międzyzdrojów, mistrz Kübart, cieszy się sławą ostrego, kombinacyjnego gracza; w tym turnieju grał on jednak

TABELA TURNIEJU O MISTRZOSTWO NRD

L. p.	Nazwisko	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	pkt.
1	Müller	●	1	0	½	1	1	1	½	1	½	1	1	½	0	1	10
2	Koch	0	●	½	1	1	½	½	1	1	½	½	1	½	1	1	10
3	Krause	1	½	●	½	1	0	1	½	½	1	1	½	0	0	½	8
4	Kübart	½	0	½	●	½	1	½	½	1	½	0	1	½	½	1	8
5	Budrich	0	0	0	½	●	1	½	1	0	½	1	½	1	1	1	8
6	Platz	0	½	1	0	0	●	1	1	½	1	0	½	1	1	0	7½
7	Schlieder	0	½	0	½	½	0	●	1	1	½	1	½	1	½	0	7
8	Zirngibl	½	0	½	½	0	0	0	●	1	½	½	½	1	1	1	7
9	Knothe	0	0	½	0	1	½	0	0	●	1	1	½	½	1	1	7
10	Zenker	½	½	0	½	½	0	½	½	0	●	1	½	1	0	1	6½
11	Hunte	0	½	0	1	0	1	0	½	0	0	●	0	1	1	1	6
12	Nüsken	0	0	½	0	½	½	½	½	½	½	1	●	½	0	1	6
13	Rittner	½	½	1	½	0	0	0	0	½	0	0	½	●	1	1	5½
14	Kirchhammer	1	0	1	½	0	0	½	0	0	1	0	1	0	●	0	5
15	Vordank	0	0	½	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	●	3½

stosunkowo solidnie, osiągając 8 remisów. Budrich może uważać swój wynik za duży sukces, grał on bowiem po raz pierwszy w finale mistrzostw NRD. Niespodzianką dużego kalibru jest 6-e miejsce Platza. Ten sympatyczny zawodnik posiada duże braki w kondycji fizycznej; nie wytrzymał on też kondycyjnie turnieju, wykazując duże zmęczenie po rozgrywkach olimpijskich.

O tytule mistrza NRD zadecyduje dodatkowy mecz między Müllerem a Kochem (prawdopodobnie z 4 partii).

Z pozostałych zawodników na wyróżnienie zasługuje młody Zenker, który jednakże załamuje się szybko po przegranej oraz Rittner, któremu jedynie brak rutyny turniejowej nie pozwolił na zajęcie lepszego miejsca.

Na podkreślenie zasługuje niezwykle sportowa atmosfera sportowa, w jakiej przebiegał turniej.

CZECHOSŁOWACJA

Turniej o mistrzostwo armii czechosłowackiej na rok 1952 odbył się w 5 etapach-Eliminacjach przy udziale powyżej 20000 zawodników. Finał rozegrano we wrześniu w Pradze; zakończył się on zwycięstwem dr Filipa, który uzyskał 16½ p. z 18 partii, nie przegrywając ani jednej. Dalsze miejsca zajęli: 2. Alster 14½, 3. Kühn 14, 4. Hejduk 12½, 5.—6. Brat i Platovsky po 11½, 7. Betak 11 itd.

BUŁGARIA

W Sofii, Stalino i Burgas zakończyły się półfinały mistrzostw kraju. W Sofii zwyciężyli: Bobocov 12, Kiprov i Ivanov po 11, Filipov 10½, Żnikov 10. W Stalino pierwsi byli: Piskov i Pldievsky z 11½ p., Neikirch, Markov, Popov i Maczkarov po 10½. W Burgas pierwsze miejsca zajęli. Minev 13, Manorov 11, Wolcanow 10½, Karastojczev, Jakovlev i Filcev po 9½. W finale biorą udział mistrz kraju A. Cwietkov i mistrz międzynarodowy Z. Milev, zwolnieni od eliminacji.

RUMUNIA

Mistrzostwa kraju kobiet przyniosły tytuł mistrzyni E. Grabovietchi (Spartak Timisoara) przed Giuroiu, Andreescu i Iliescu. W turnieju wzięło udział 18 zawodniczek.

WĘGRY

Na Węgrzech rozgrywane są turnieje mieszane, w których prócz mistrzów biorą udział gracze I kategorii. We wrześniu zakończyły się 3 takie turnieje: w Budapeszcie, Salgotarjan i Sztalinvaros.

W pierwszym z nich zyciężył Kluger (9½ z 13) przed Androvitzkym 8½, Forintosem (18 lat) i Rethy po 8, Sebestyenem i Negyessy po 7. W Salgotarian pierwszym był Mackassy (11 z 15) przed Vajdą 10½, Bilkiem (20 lat) 10, Tiparym 9. Bilek uzyskał w tym turnieju tytuł mistrza. W turnieju w Sztalinvaros pierwszy był Szedlaczek (11 z 13) przed Szilagyim 10, Honfi 9, Sebestyenem i Gecsey po 8½ — itd.

FRANCJA

Mistrzostwa Francji, rozegrane we wrześniu w Charteville, przyniosły tytuł mistrza kraju Rajzmanowi, który uzyskał 7 p. Dalej idą: 2-3. Thielmann i Boutteville po 6½, 4-5. Bergrasser i Burnstein po 5½, 6. Rommetti 4, 7. Chaude de Silans 3½, 8-9. Paulus i Roethel po 2½, 10. Pinson 1½ p.

Mistrzostwa Francji F.S.G.T. rozegrane w sierpniu: 1-2. Molnar i Schernetzky po 8½ (z 9!) 3. Jonas 6½, 4-6. Arcon, Dujardin i Kahane po 4, 7-8. Dutt i Stepanoff po 3, 9. Decauchy 2½, 10. Kalmikoff 1.

BELGIA

Mistrzostwa kraju rozegrano w październiku w Gandawie. Tytuł mistrza zdobył ponownie O'Kelly, uzyskując 8½ p. z 9, przed Lemaire 6½. 3. Thibaut 6, 4. van Hoorde 5, 5-6. Schumacher i Janssens po 4½, 7-9. Boey, Gobert i Winants po 3, 10. Bussers 1.

NORWEGIA

Mistrzowstwo kraju po raz czwarty z rzędu zdobył Barda (7½ p. z 9). 2-3. Storm i Rojahn po 5½, 4-6. Madsen, Haave i Vestol po 5, 7. Morcken 4½, 8. Osteraas 4. 9-10 Monsen i Jacobsen po 1½.

ANGLIA

Mistrzostwa kraju rozegrane zostały w Chester, systemem szwajcarskim przy 28 zawodnikach. Zwyciężył Wade (8 p) przed: Boxall, Clarke, Israel, Philips, Stuart i Wallis po 7, Aitken, Trott i Wood po 6½ itd.

W turnieju międzynarodowym, rozegranym w Paington, wygrał Barden 5 p. — przed Yanofskym i Fairhurstem po 4½. Oakley i Taylor po 4, Wood 3½, Blow 2, Kitto ½ p.

HOLANDIA

Doroczny turniej Hoogoven zakończył się zwycięstwem dr Euwego, który zdobył 7½ p. z 9 partii. O'Kelly był drugi z 5½ p.

Ekipa holenderska w drodze powrotnej z Olimpiady rozegrała szereg spotkań międzypaństwowych, uzyskując rezultaty:

Holandia — Norwegia 16:4, Holandia — Szwecja $8^{1}/_{2}$:$11^{1}/_{2}$, Holandia — Dania 11:9 (wszystkie mecze dwurundowe na 10 szachownicach).

INDIE

Turniej w Madras. 1-2. Venkatraman i Dikshit po 10, Suryanarayann 9, Tilak $8^{1}/_{2}$ itd. Turniej w Soimbatore: Narayanasarma 8 (z 9), Ramanathan 7, Manickam 6 itd. Turniej w Simla wygrał powtórnie Sansar Chand.

U. S. A.

Mistrzostwa Stanów Zjednoczonych, rozegrane systemem szwajcarskim w Pampa, zakończyły się zwycięstwem L. Evansa, który zdobył 10 p. przed Pomarem — $9^{1}/_{2}$. 3-4. Byrne i Lecornu po 9, Mac Cormick, Hearts i Mangarini po 8.

LUXEMBURG

Tytuł mistrza kraju zdobył Doerner.

D Z I A Ł P R O B L E M Ó W

Listy prosimy adresować: Redakcja „SZACHY", WARSZAWA, Al. Róż 7 z dopiskiem „Problemy".

ROZSTRZYGNIĘCIE KOKURSU SEKCJI SZACHÓW GKKF

Na ogłoszony w numerze 9 Szachów pierwszy konkurs problemowy GKKF, pomimo bardzo krótkiego terminu wpłynęło blisko 100 kompozycji w trzech działach. Jest to wynik więcej niż zadawalający, jeżeli przyjmiemy krótki termin nadsyłania problemów. Nawet nadeszły prace z zagranicy, co świadczy o dobrze zasłużonej popularności naszych konkursów, które na ogół zawsze mają doskonałą obsadę międzynarodową.

DWUCHODÓWKI

W dziale dwuchodówki, obecnie najbardziej popularnym rodzaju kompozycji konkurowało 38 problemów. Poziom prac był nierówny, obok dojrzałych w pomyśle i wykonaniu zadań znalazł się pewien procent prac niekonkursowych wręcz nawet prymitywów. Z tej listy odrzucono następujące dwuchodówki, jako niepoprawne:

nr 2 godło „Chemik II" — uboczne 1.Kh3 i 1.Kh5, autor J. Dankiewicz.

nr 5 godło „Wytrwałość" — uboczne 1.Hf4+; ponadto praca ta jest mało oryginalna, prosimy porównać z 2x A. G. Stubbs. Tajemnice Dwuchodówki nr 129, str. 181. Autor E. J. Gużak.

nr 8 godło „Szach 9" uboczne 1.Sbc6+ i 2.Sd4x, autor B. Zaborowski.

nr 9 godło „IOY" nierozwiązalne, gdyż brak dokładnego umotywowania bicia w przelocie.

Nr 14 godło „Ewa" uboczne 1.Wc6! Autor E. Pałłasz.

nr 26 bez godła dwa uboczne 1.Sh5+ i 1.Ge5+, autor W. Barcikowski.

nr 28 bez godła uboczne 1.Se7+ i 2.Hb8x, autor M. Panek.

nr 30 bez godła nierozwiązalne po 1...a:b6+ i 1...Wc8+, autor J. Głogowski.

nr 48 godło „Warszawa" dwa białopolowe czarne gońce, ponadto dual w grze po 1...S7e6 2.Sf7x i 2.Hd7x, oraz po 1...S4e6 2.Sf7x i 2.Wd5x, autor dr E. Pałkoska.

nr 61 godło „Iskra" uboczne 1.Hd2, autor A. Skowroński.

Jako dobre do druku, ale za słabe na konkurs uznał sędzia konkursu następujące dwuchodówki: nr 11, 12 i 13, autor J. Polcyn, nr 69 autor S. Limbach, nr 81 A. Lewandowski, nr 84 i 85 dr E. Palkoska.

Sędzia konkursu wyróżnił 6 dwuchodówek przyznając trzy nagrody i trzy wzmianki zaszczytne w następującej kolejności:

I nagroda — nr 60, godło „Lech", autor M. Pfeiffer, Zielona Góra.

Bardzo oryginalne potraktowanie tematu Ruchlisa; w przygotowaniu mamy złożone blokowanie po 1...Sd4 2.Sd6x i Sc3 2.Sd2x. Dobry wstęp 1.Sd7! oddaje pole królowi; groźba 2.Sdc5x wskazuje, że mamy do czynienia z obroną Lewmanna, czyli modyfikacją tematu A kombinacji liniowej. Obrony tematowe to 1...Gd5 2. Sd2x, nie 2.Sd6x? i Sd5 2.Sd6x, nie 2.Sd2x ze względu na dodatkową funkcję w postaci osłony czarnej figury. Szkoda tylko, że po Gd5 nie mamy blokowania, co nie dało się przeprowadzić w tym mechaniźmie. W sumie oryginalna kompozycja i moim zdaniem najlepsza w grupie dwuchodówek.

II nagroda — nr 19, bez godła,, autor O. Stocchi, Langhirano.

Typowa kompozycja na temat zamiany matów. Przed wstępem widzimy blokowania wolnego pola królewskiego e5, a mianowicie: He5 2.Wd4x, S7e5 2.Sf6x, S3e5 2.Se7x. Dobry wstęp 1.Se6! oddaje pole e6 i zamienia trzy maty. Poza grą tematową mamy jeszcze dwa warianty po biciu skoczka, przyczem wariant 1...Ke6 2.Wc5x motywuje obecność Sg8, który w przeciwnym razie byłby figurą w grze zbędną. Dobry format konkursowy.

III nagroda — nr 1, godło „Chemik I", autor J. Dankiewicz.

Ekonomicznie i zgodnie z zasadami konstrukcyjnymi została skomponowana dwuchodówka. Treścią kompozycji są poprawione obrony dwu czarnych skoczków w pozycji symetrycznej. Poprawki stanowią kombinację liniową, temat A. Trafnym uzupełnieniem jest przestawienie matujących posunięć, czyli tzw. „reciproc". Autorowi należy powinszować tej pracy.

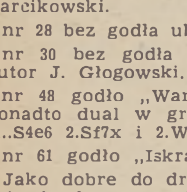
1 wzmianka zaszczytna — nr 3, godło 999N, autor M. Panek, Bielsko.

Problem na modny dziś temat Ruchlisa. Przygotowanie składa się z pary wariantów a to: 1...Wb2 2.Gd4x i 1...Gb2 2. Wf6x, co stanowi „Grimshaw". Dobry wstęp 1. Gf2! oddaje dwa pola królowi, teraz zamiast przesłon mamy szachy białemu królowi przez posunięcia czarnego króla, a więc 1...Kf4+ 2. Wf6x i 1....Kf5 2. Gd4x. Opracowanie ekonomiczne, a użycie białej baterii nadało kompozycji pewną oryginalność, gdyż sam pomysł nie jest nowy, jak świadczy choćby moja 2x przedrukowana w Szachach nr 946 przy trzech wariantach tematowych.

2 wzmianka zaszczytna — nr 40, bez godła, autor A. Trzęsowski, Gołąbki.

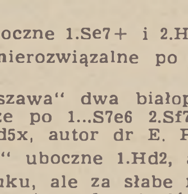
Również temat „Ruchlisa" tym razem w trzech wariantach. Przygotowanie składa się z trzech różnego rodzaju blokowań, a więc: 1...We3 2. Wd4x, 1... Wf3 2. Hb4x i 1...Sf3 2. Sf6x. Wstęp 1. Sf5 zamiana pola blokowania, pozostawiając matujące posunięcia bez zmiany. Ekonomiczny układ, choć sam pomysł niepogłębiony.

1068. I nagroda
M. Pfeiffer

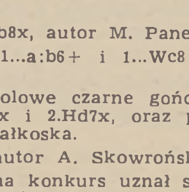
2≠

1069. II nagroda
O. Stocchi

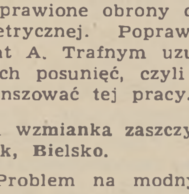
2≠

1070. III nagroda
J. Dankiewicz

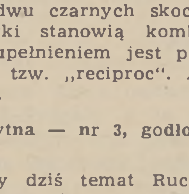
2≠

1071. 1 wzmianka
M. Panek

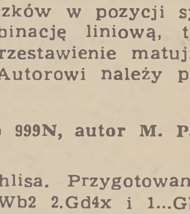
2≠

1072. 2 wzmianka
A. Trzęsowski

2≠

1073. 3 wzmianka
A. Maniak

2≠

3 wzmianka zaszczytna — nr 93, bez godła, autor A. Maniak, Międzylesie.

Drobna, ale dobrze opracowana kompozycja „meredith". Przedstawia ona blokowania dwu wolnych pól królewskich przy promocji czterokrotnej jednego piona na dwu sąsiednich polach. Wstęp jest dobry, dobór matów właściwy. Tego rodzaju dwuchodówki były już nieraz publikowane, chociażby 2x W. Rybakowa nr 67 Tajemnice Dwuchodówki. W ogólności konkurs w dziale dwuchodówek należy uznać za zadowalający, kilka pierwszych prac jest na poziomie międzynarodowym. Szczególnie pocieszającym objawem są młodzi, a przede wszystkim Jerzy Dankiewicz, o ile się nie mylimy, debiutant.

TRZYCHODÓWKI

Dział trzychodówki był stosunkowo najsłabiej obesłany, wpłynęło bowiem tylko 26 trzychodówek, co nie stanowi poważniejszego osiągnięcia. Zresztą ostatnio konkursy trzychodówek ograniczają się prawie wszędzie do skromnej liczby zadań. Poziom zadań był średni poza pierwszymi dwoma nagrodami, które są pracami zupełnie dobrymi.

Z listy konkurentów usunięto następujące kompozycje z powodu niepoprawności:

nr 10, godło „IOY", pomysł autorski bicia w przelocie nie został udowodniony, a poza tym uboczne rozwiązanie 1. Ke5+, autor A. Wędrychowski.

nr 17, godło „Szczecin", uboczne 1. Gf3+, autor Z. Bolesławski.

nr 24, bez godła, uboczne 1. Gc5, Kc3 2. We2, Kc4 3. Wc2x autor W. Barcikowski.

Zadanie można poprawić, stawiając białego S na c7 i przenosząc króla, powiedzmy na h1. Wtedy uzyskujemy nawet dwa maty wzorowe.

nr 37, godło „Mir", dual po 1...d3 2. Kc1, ale także i 2.Wg2. autor S. Limbach, nr 49 godło „Kraków", uboczne 1. Sac4 i 2. He5x. Autor I. Mikan.

Jako dobre do druku, ale za słabe na konkurs okazały się następujące trzychodówki: nr 39 S. Limbach, nr 41, H. Kroc, nr 57 A. Trzęsowski, nr 65 S. Limbach, nr 68 S. Limbach, nr 47 T. Fikus, nr 90 M. Pfeiffer.

Sędzia konkursu wyróżnił 6 problemów w następującej kolejności:

I nagroda — nr 16, godło Lusia, autor W. Grzankowski, Toruń.

Jest to niewątpliwie najlepsza trzychodówka konkursu. Autor w oryginalnej formie przedstawia unikania duali, przyczym dodatkową funkcją są odsłony czarnych figur. Wstęp 1.Hc1 przeciętny, gdyż wprowadza H do gry. 1...Gc8 2. Sf6+, Kf5 3. Gg4x (groźba). Dwie tematowe obrony to bezpośrednia obrona punktu f6, a więc: 1...Hd8 2. ed6! Wf5 3. Sc3x! a nie 2. ef6? Sdf5! bez mata z powodu związania S. 1...Hh8 2. ef6! Sf5 3. Sc3x! a nie 2. ed6? Wf5! i pole c3 jest zaatakowane. Unikanie duali jest bardzo subtelne i niewidoczne. Układ zadania jest wprawdzie ciężki, ale oryinalność pomysłu wysunęła tę pracę na pierwsze miejsce.

II nagroda — nr 47 godło „Bratr Slovan", autor dr E. Palkoska, Praga.

Interesujący problem strategiczny, opracowujący kombinację logiczną, a mianowicie ruch krytyczny. Po wstępie 1. Sa4! widzimy groźbę 1...Wh6 2. Sc3, Wf6 3. Se2x. Grę główną stanowi ruch krytyczny 1... Ha7! albowiem przekracza pole przecięcia b6 2. Sb6! Hb6. 3. Hb6x! oraz 1...ba4 2. Ha6! 3. Sf3x! lub 2...Ha7 3. Ha7x. Opracowanie zadowala, chociaż piony białe d5 i e4 nie są ozdobą układu. Układ ciężki, ale w sumie problem należy do poważniejszych osiągnięć w konkursie.

III nagroda — nr 72, bez godła, autor M. Klepac, Praga.

Typowe czeskie zadanie o dobrym wstępie i trzech wzorowych siatkach matowych. Motywowanie zarówno wstępu, jak i drugich posunięć białych dowcipne. Rozwiązanie: 1. Kb4! grozi 2. Wf4, Hd1 3. Sg3x; 1... e5 2. Wh3! Hd1 3. Sf6x; 1...Kh4 2 Wf4, Hf4 3. Sg6x. Dobrą złudę stanowi 1. Kb3? obalane jedynie ruchem 1...Hg3! bez mata.

Wzmianka zaszczytna — nr 83, godło „Once more", autor dr E. Palkoska, Praga.

Drobna kompozycja o dowcipnym, ale nie nowym motywie strategicznym. Konstrukcja znamionuje duże doświadczenie i zręczność techniczną autora. Rozwiązanie 1. Gb5, grozi 2. Gd7 i 3. Hf1x; c2 2. Hf1+! Wg2 (brak szacha) 3. Gd7x; 1...Wa4+ 2. Ga4 i 3. Gd7x.

2 wzmianka zaszczytna — nr 38, godło „Pax", autor S. Limbach, Częstochowa.

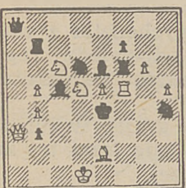
Zgrabne zadanie typu „meredith". Wstęp jest zręcznie umotywowany a cały manewr ideowy przeprowadzony logicznie, co udowadnia złuda logiczna 1. Ga7? c5! Uzyskanie wzorowych matów nie było żadną kwestią ze względu na pozycję króla w rogu szachownicy. Rozwiązanie: 1. Gb6! cb6 2. ab6, c5 3. b7x; 1...c5 2. Ga7! c6 3. Sb6x; 1...cd5 2. Gc7 i 3. Sb6x.

3 wzmianka zaszczytna — nr 73 bez godła, autor M. Klepac, Praga.

Ekonomiczne i raczej szablonowe zadanie z matami wzorowymi i bez specjalnie frapującej strategii. Wstęp 1. Hc2! dobry; grę zasadniczą tworzą następujące trzy warianty: 1... groźba 2. g3+, Kh3 3. Sg5x; 1... Sc2 2. Sf3+, Kg4 3. Sh6x; 1..f2 2. Hc7! Se5 3. Gg3x.

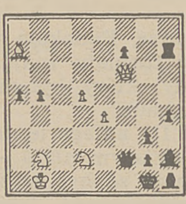
W sumie w grupie trzychodówek nie mieliśmy żadnego naprawdę dużego problemu, natomiast pierwsze dwie nagrody są pracami konkursowymi dobrej klasy. I tu również mamy wśród wyróżnionych dwie polskie kompozycje, szkoda jednak, że nie ma żadnego problemu przedstawiciela młodych, którzy jeszcze nie rozpoczęli poważniejszych studiów nad trzychodówka.

1074. I nagroda
W. Grzankowski

3+

1075. II nagroda
E. Palkoska

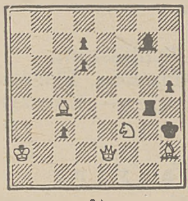
3+

1076. III nagroda
M. Klepač

3+

1077. 1 wzmianka
E. Palkoska

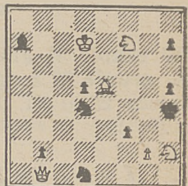
3+

1078. 2 wzmianka
S. Limbach

3+

1079. 3 wzmianka
M. Klepač

3+

SAMOMATY W 2 i 3 POSUNIĘCIACH

Samomaty są na ogół mniej popularne i stosunkowo rzadko są ogłaszane konkursy na ten typ zadań. Może dlatego konkurs na samomaty zgromadził 30 prac w 2 i 3 posunięciach. Poziom zadań był zadowalający, bezwzględnie słabych kompozycji było stosunkowo niewiele.

Z listy usunięto następujące trzy samomaty ze względu na niepoprawność: nr 21 godło „IOY" nierozwiązalne po 1. ef6, Gf6 2. Hf6+, Kd6! bez mata.

nr 22 godło „IOY", autor A. Wędrychowski dual po 2. Kh4+, Sg7 3. Kh4 i 3. Gb3.

nr 33 antycypowane (M. Wróbel Chemnitzer Tageblatt 1926), autor S. Limbach.

Z pozostałych samomatów uznano za dobre do druku następujące kompozycje, które jednak nie miały treści, godnej konkursu, względnie miały defekty konstrukcyjne. Do nich należą nrnr: 31, 32, 34, 35 i 64 S. Limbacha, 43 i 44 J. A. Ruska, 53, 55, 56, I. Mikana, Praga oraz nr 88 L. Wiewiórowskiego.

Sędzia konkursu wyróżnił 7 samomatów, które zajęły miejsca w następującej kolejności:

I nagroda — nr 42 godło „Reciproc", autor J. A. Rusek, Komorowice.

Stosunkowo rzadko pojawiają się w samomatach tematy i kombinacje z dwuchodówki, gdyż są one bardzo trudne do realizacji. Takim rzadkim wyjątkiem jest problem nr 42, przedstawiający poprawione obrony dwu czarnych skoczków. Po obojętnym wstępie 1. Sh6 otrzymujemy dwie pary tematowych wariantów, a mianowicie: 1...Sd dow. 2. Gd3+, Gd3x i Se5 2. Wd4+, Gd4x oraz 1...Sf dow 2. Wd4+ 2. Gd4x i Sd5 2. Gd3+, Gd3x. W obu parach występuje włączanie białych figur na pola królewskie czarnego K i w poprawkach blokowanie. Poza tym następuje przestawienie matujących posunięć w parach, albowiem wtórna groźba jednej pary jest poprawką drugiej i na odwrót. Pełnowartościowy kompleks strategiczny.

II—II nagroda ex aequo — nr 67, godło „Nad Oką" S. Limbach, Częstochowa.

Samomat w 3 posunięciach typu „biały gra", czyli „fatamorgana" według nomenklatury dr Birgfelda, wybitnego specjalisty tego rodzaju zadań. W przygotowaniu mamy trzy warianty: 1... b3 2. Gc7! c3 3. Gd8+, Wd8x; 1...ba3 2. Hb6+, Wd6 3. Wd8+, Wd8x; 1...c3 2. Gh4+, Wh4. 3. h8H+, Wh8x. Wstęp 1. Ge1! zamienia jedną grę po 1... b3 2. Ga5! c3 3. Gd8+, Wd8x. Kompozycja kończy się trzema matami wzorowymi. Układ ekonomiczny, użycie czarnych bierek oszczędne. W sumie dojrzała i wartościowa.

II—III nagroda ex aequo — nr 54, bez godła, autor Ilia Mikan, Praga.

Kompozycja pomyślana z dużym rozmachem. Autor zebrał umiejętnie kilka motywów, które stworzyły jednolity mechanizm problemowy. Rozwiązanie 1. Kd8, 1... g2 2. Ga7, g1 3. Gg1 Hd7x; 1...Sc8 2. Kc8, g2 3. Wg2, Hd7x; 1...Sc6 2. Sc6, g2 3 Wg2, Hd7x, a więc motyw bicia czarnych figur, by zmusić przeciwnika do zamatowania, temat bardzo częsty w samomatach. Pewną niespodziankę i ożywienie stanowi ostatnia gra 1...Sb5 2. Sg3+, Kf6 3. g8H+, Hg8x! ze związaniem białego hetmana. Jak widzimy samomat ma bogatą, acz niezbyt złożoną grę.

1 wzmianka zaszczytna — nr 71, godło „Halka", autor S. Limbach, Częstochowa.

Pełna wdzięku dwuchodówka na temat promocji białych figur. Dobry wstęp oddaje trzy pola, zabierając jedno i prowadzi do pięciu wariantów z dorabianiem białych figur. 1. Wa7! 1...Kd6 2. d8S! Gx; 1...Kd8 2. f8G! Gx; 1...Ke6 2. d8H, Gx; 1...Kf6 2. f8S! Gx; 1...Kf8 2. d8G! Gx. Jest to powszechnie znany w samomatach temat patowania czarnego króla połączony z promocją białych figur na dwu polach. Oczywiście w takich razach czarne posunięcie matujące jest to samo, co znacznie ułatwia zbudowanie prostego mechanizmu problemowego.

2 wzmianka zaszczytna nr 46 — godło „Leonidas", autor J. A. Rusek, Komorowice.

Ta trzychodówka w pozycji tempowej daje kilka wzorowych matów bądź identycznych, bądź zbliżonych, przyczem interesująco wykorzystano Ge8. Wstęp 1. Ge4 prowadzi do czterech cichych gier: 1...a4 2. Gd5, e4 3. Gf7, Gf7x; 1..d4 2. Hc4, a4 3. Hf7+, Gf7x; 1...de4 2. Sce7,a4 3. Sg6, fg6x; 1...Ke6 2. Sd4+, Kd7 3. He6+, fe6x.

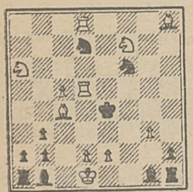
3 wzmianka zaszczytna — nr 52, godło „Warszawa", autor I. Mikan, Praga.

Doskonale skonstruowany drobiazg na temat promocji czarnych figur i to słabszych od hetmana. Rozwiązanie: 1. Wf8, 1...Gg1 2. Sf7+, Kf3 3. Hg2+, hg2x, 1...f1G! 2. Sh3+, Kh3 3. Kg2+, Gg2x; 1...f1S! 2. Sf7+, Kf3 3. Hg2+, hg2x. Problem ten postawiłbym wyżej, gdyby nie te same drugie posunięcia w dwu różnych wariantach.

4 wzmianka zaszczytna — nr 86, godło „1951", autor L. Wiewiórowski.

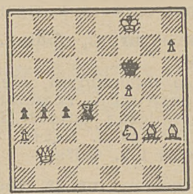
Autor przedstawia w tym samomacie temat łapania czarnego hetmana w kilku wariantach. Sam pomysł nie jest zbyt oryginalnie przedstawiony, ale ponieważ technicznie jest dobrze wykonany zdecydowałem się tę pracę wyróżnić Rozwiązanie: 1. Hh2, Kc7, c5, h7 2. He2+; de2x; 1... Hg5 2. Hg1+, Hg1x; 1... Hb4 2. Hd2+, Hd2x; 1... H dow. 2. WP:H, Gb3x.

1080. I nagroda
J. Rusek

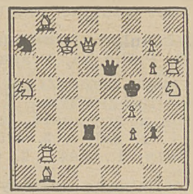
s2≠

1081. II-III nagroda
S. Limbach

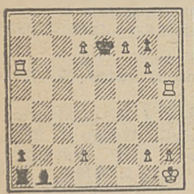
s3≠

1082. II-III nagroda
I. Mikan

s3≠

1083. 1 wzmianka
S. Limbach

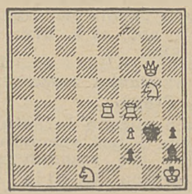
s2≠

1084. 2 wzmianka
J. Rusek

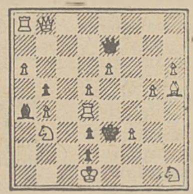
s3≠

1085. 3. wzmianka
I. Mikan

s3≠

1086. 4 wzmianka
L. Wiewiórowski

s2≠

Na tym zakończyłbym werdykt I międzynarodowego konkursu, rozpisanego przez GKKF. Sądzę, że ustali się tradycja takich dorocznych konkursów, które ogłoszone w odpowiednim czasie mogą stać się poważnym czynnikiem zbliżenia międzynarodowego.

Warszawa, listopad 1952 r.

Sędzia konkursu
Marian Wróbel

GRA KORESPONDENCYJNA

Końcowe wyniki rozgrywek II turnieju korespondencyjnego

W **grupie 31** Jabłoński przegrał z Pchlińskim; w **grupie 32** rozgrywki zostały zakończone. Pierwsze miejsce zajął St. Pchliński ($9^1/_2$), drugie — Kapczyński ($8^1/_2$).

Turniej kwalifikacyjny

Grupa I.
Wróblewski 0:1 Wojciechowski, Martyniak 0:1 Pułczyński.

Grupa II.
Dękierowski 0:1 Sułek, Martynia 0:1 Pacia, Sułek 1:0 Wędrychowski.

Grupa III.
Chrzanowski 0:1 Hoja, Wieczorek 0:1 Hoja, Hoja 1:0 Galubiński, Hoja 1:0 Trzęsowski, Mokrzycki 1:0 Chrzanowski, Chrzanowski 0:1 Bator, Jędrzejowski 0:1 Gorzelewski, Wieczorek 0:1 Gorzelewski, Wywerka 1:0 Gorzelewski, Wywerka ½:½ Wieczorek, Galubiński 0:1 Wywerka, Wywerka 1:0 Jabłoński, Wywerka 1:0 Jędrzejowski.

Grupa IV.
Szumiel 1:0 Wróblewski, Chłopek 1:0 Szumiel, Chłopek 1:0 Wróblewski, Wróblewski 0:1 Kowalski, Dec 1:0 Zając.

Uwaga. Przy reklamowaniu przekroczenia czasu namysłu przez partnera (jeśli idzie o termin 5-dniowy), należy nadesłać dowód (kartę z wyraźną datą stempla poczt.)

Odpowiedzi i decyzje sędziego

Ob. R. Bator, Zabrze. Redakcja wychodziła z założenia, że uczestnicy turnieju znają odpowiedni regulamin kwalifikacyjny, który był zresztą parokrotnie drukowany w „Szachach".

Jeśli ktoś ma już III kategorię, to grając w turnieju o spółczynniku wyższym niż 4 — **nie traci** tej kategorii, tylko nie może zdobyć wyższej.

W sprawie reklamowanej partii nie mieliśmy jeszcze zgłoszenia od Waszego przeciwnika.

Ob. K. Nowak, Szczecin. Notatka, o której mowa, miała brzmienie: „**Większość** z tych grup..." i t.d. (str. 182). Grupa 9 nie została więc wymieniona, jako ta, która ulegnie skreśleniu, choć inni gracze z tej grupy nie odzywają się.

Wasze wyniki są zanotowane.

Ob. St. Chłopek, Sandomierz. Niestety, wobec ciągłego wycofywania się zawodników normy mogą jeszcze ulec zmianie.

Ob. St. Pchliński, Łódź. Nazwiska graczy, którzy wycofują się z turnieju, podajemy. Co zaś do partii, to ze względu na brak miejsca możemy drukować tylko partie dobre, odpowiednio komentowane.

Ob. L. Kocem, Racibórz. Gracz, który wykonał nieprawidłowe posunięcie, powinien wykonać d o w o l n y ruch figurą „dotkniętą" (oczywiście zgodny z prawidłami gry).

Ob. Bogusław Rogowski, Inowrocław, Kościelna 2 — pragnie rozegrać kilka partii korespondencyjnych „na temat" partii hiszpańskiej, francuskiej, holenderskiej i gambitu hetmańskiego.

SKOROWIDZ ZA ROK 1952

DZIAŁ PROBLEMÓW

Artykuły:

Rozstrzygnięcia konkursów:

Zadania oryginalne

Przedruki

KOLEGIUM REDAKCYJNE: Litmanowicz Wł. (redaktor), Czarnecki T., Grynfeld I. i Wróbel M.
Adres Redakcji: Warszawa, Al. Róż 7.

Administracja: III Delegatura RSW „Prasa" W-wa Marszałkowska 8. tel. 807-11.

Kolportaż i prenumerata zakładowa: PPK „Ruch", Warszawa, Srebrna 12. Konto PKO I-16980.
Prenumeratę indywidualną przyjmują Urzędy Pocztowe oraz listonosze Warunki prenumeraty: rocznie 36 zł, półrocznie 18 zł.

Nr zam. 3037. Nakład 6050 Obj. 1¼ ark. Pap. druk. sat. kl V. 61x86/70. Grudzień. Wyd. RSW „Prasa", Warszawa.
Zakł. Graf. RSW „Prasa", W-wa, Smolna 10. 3-B-26238.